

گزارش دوسالانه گروه مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه

(آبان ۱۳۹۷ - آذر ۱۳۹۹)

گردآورنده: زهرا جلیلی

الحمد لله
الرحمن
الرحيم

فهرست مطالب

عنوان مطلب	شماره صفحه
مقدمه	۱
ساختار سازمانی دانشگاه فردوسی مشهد	۲
ساختار سازمانی گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی	۳
مأموریت‌های گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی	۳
وظایف گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی	۳
اعضای گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی	۴
وظایف رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی	۴
وظایف کارشناسان گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی	۵
فعالیت‌ها و عملکرد گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه	۶
اهم فعالیت‌های گروه مطالعات و برنامه‌ریزی در دوره دوساله	۶
عملکرد مطالعاتی و پژوهشی دوسالانه گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه	۶
عملکرد گروه در حوزه سیاستگذاری	۷
طرح‌های پژوهشی انجام شده در حوزه سیاست‌گذاری	۷
گزارش راهبردی - مقایسه‌ای مدیریت‌های معاونت فاد با دیگر دانشگاه‌های کشور	۷
طرح تجربه‌نگاری فرهنگی با تأکید بر مشارکت دانشجویی	۱۱
تدوین برنامه و سند راهبردی دانشگاه ۱۴۰۰ در امور فرهنگی اجتماعی و دانشجویی	۱۲
تدوین شاخص‌های سامانه جامع فرهنگی و اجتماعی در پرتال اساتید	۱۵
طرح تجربیات فرهنگی، اجتماعی و دانشجویی دانشگاه‌های جهان در بحران کرونا	۱۶
عملکرد گروه در حوزه برنامه‌ریزی	۱۷
طرح فرهنگ و اجتماع کارآمد دانشگاهی (مفاهیم، فرآیندها و ارزیابی‌ها)	۱۸
محتواسازی شاخص‌های بخش فرهنگی - اجتماعی پورتال پویای اعضای هیأت علمی (پشتیبانی و کارشناسی آن)	۲۱
تهیه پیوست فرهنگی و اسناد مناقصه طرح "تدوین مدل برون سپاری خدمات دانشجویی"	۲۱
بودجه‌ریزی برنامه‌ای معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی	۲۲
محتوا سازی جلسات شورای مدیران معاونت فاد	۲
تهیه بسته سیاستگذاری و برنامه‌ریزی دانشگاه‌ها در عصر کرونا و پسا کرونا	۳
سناریوهای بازگشایی دانشگاه فردوسی مشهد در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹	۵
تهیه بسته فعالیت‌های پیشنهادی برای مدیریت‌های معاونت فاد در شرایط کرونایی و پسا کرونا	۵
ارسال وضعیت اعتبارات مصوب معاونت در سال جاری به تفکیک واحدها	۶

- تدوین گزارش اقدام‌های به عمل آمده در معاونت فاد در خصوص "رونق تولید و جهش تولید" ۶
- تدوین فایل کارنامه فعالیت‌های اجتماعی و داوطلبانه دانشجویی (کارفاد) جهت ارائه در هیئت رئیسه دانشگاه ۸
- تدوین اقدامات گروه در زمینه صیانت از حقوق شهروندان در نظام اداری ۱۴
- تدوین موضوعات پیشنهادی جهت طرح در نشست‌های معاونت‌های دانشجویی و معاونت‌های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های منطقه ۹ کشور ۱۴
- پیشنهاد زمان برگزاری هفته فرهنگی در دانشگاه ۱۵
- تدوین فایل پیش‌نویس تفاهمنامه پیشنهادی در موضوع قاچاق کالا و ارز ۱۵
- برگزاری کارگاه آموزشی عهدنامه اخلاقی دانشجویان ۱۵
- عملکرد گروه در حوزه پایش و ارزیابی ۱۶**
- طرح تبیین و ارائه راهکارهای ارتقاء تأثیرات اجتماعی شورای صنفی دانشجویان در دانشگاه فردوسی مشهد ۱۸
- طرح پایش فضای فرهنگی - اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد (موج دوم) ۱۹
- میزان آگاهی دانشجویان، کارشناسان و اعضای هیئت علمی از بنیاد دانشگاهی ۲۱
- ارزیابی وضعیت ارائه خدمات بهداشتی و نظافتی در خوابگاه‌های دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد ۲۱
- ارزیابی سی و سومین جشنواره ملی قرآن و عترت دانشجویان کشور ۲۲
- پیگیری ثبت و تکمیل اطلاعات فعالیت‌های مدیریت‌های معاونت فاد در سامانه MIS ۲۳
- ارزیابی فعالیت‌های مدیران معاونت فاد براساس بسته پیشنهادی ارائه شده توسط گروه ۲۳
- آسیب شناسی انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد ۲۳
- پایش فعالیت‌های فرهنگی اجتماعی اعضای هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد به قصد برندسازی ۲۴
- ارزیابی کیفیت برگزاری همایش نوورودهای دانشگاه فردوسی مشهد ۲۴
- سنجش آگاهی دانشجویان از شورای انضباطی دانشگاه فردوسی مشهد ۲۵
- بررسی میزان استفاده و رضایت از خدمات مدیریت رفاه و سلامت دانشگاه فردوسی مشهد ۲۵
- وضعیت نیروی انسانی موجود و مورد نیاز معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی ۲۶
- ارزیابی کیفیت برگزاری دومین جشنواره سراسری کرسی‌های آزاد اندیشی ۲۶
- راه‌اندازی سامانه جامعه نظرسنجی معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی ۲۶
- ارزیابی و کیفیت سنجی فضای مجازی معاونت فاد و راهکارهای راهبردی بهبود آن ۲۷
- بررسی عوامل مؤثر بر افزایش سنوات تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه فردوسی مشهد ۲۸
- بررسی نقش معماری و فضای فیزیکی حوزه عمومی دانشگاه فردوسی مشهد ۲۹
- ارزیابی و آسیب شناسی ادغام دو معاونت فرهنگی و دانشجویی ۲۹
- جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز سازمان دانشجویان در خصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر ۳۰
- تحلیل محتوای نشریات دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۹۷ ۳۰
- گزارش فعالیت معاونت‌های فرهنگی و اجتماعی منطقه ۹ کشور در عصر کرونا ۳۳
- گزارش فعالیت معاونت‌های دانشجویی منطقه ۹ کشور در عصر کرونا ۳۴
- بررسی دستاوردها، قابلیت‌ها، تنگناها و راهکارهای حل مشکلات موجود در واحدهای معاونت فاد ۳۴

۳۵	 کارگروه‌های مشورتی
۳۵	 کارگروه مشورتی معاونان و مدیران ادواری فرهنگی
۳۶	 کارگروه مشورتی مشاوران دانشجویی
۳۷	 عملکرد اجرایی سالانه گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه
۳۷	 برگزاری و شرکت در جلسات
۳۹	 اجرای طرح ایده دانشگاه
۳۹	 نشست‌های نقد و بررسی کتاب
۳۹	 کتاب "زنان در آموزش عالی؛ تغییر توانمندساز"
۴۰	 رساله "نزاع دانشکده‌ها" اثر ایمانوئل کانت
۴۰	 کتاب "نگاهی انتقادی به دانشگاه هاروارد"
۴۱	 کتاب "ایده دانشگاه" اثر یاسپرس
۴۲	 نشست‌های گفتگو محور و انتقادی
۴۲	 "گفتمان پزشکی شدن آموزش عالی"
۴۲	 "فلسفه تأسیس دانشگاه فردوسی مشهد"
۴۴	 نشریه ایده دانشگاه
۴۵	 بازدید و سفر
۴۶	 تقدیر و تجهیز

فهرست اشکال

- شکل ۱. نمودار سازمانی دانشگاه فردوسی مشهد تأیید شده وزارت عتف ۲
- شکل ۲. ساختار سازمانی گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد ۳
- شکل ۳. گزارشات راهبردی در حوزه سیاست گذاری ۱۰
- شکل ۴. طرح تجربه‌نگاری فرهنگی ۱۲
- شکل ۵. تدوین فلسفه دانشگاه ۱۳
- شکل ۶. طرح بررسی تجارب فرهنگی رفاهی و دانشجویی دانشگاه های جهان در بحران کرونا ۱۶
- شکل ۷. مفاهیم کلیدی بر ساخته شده برای خرده نظام فرهنگ دانشگاهی ۲۰
- شکل ۸. مفاهیم کلیدی در بررسی اجتماع دانشگاه ۲۰
- شکل ۹. طرح فرهنگ و اجتماع کارآمد دانشگاهی ۲۱
- شکل ۱۰. پیوسته‌های فرهنگی طرح تدوین مدل برونسپاری خدمات دانشجویی ۲۲
- شکل ۱۱. کتابچه برنامه و بودجه معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی ۲
- شکل ۱۲. بسته سیاستگذاری و برنامه‌ریزی دانشگاهها در عصر کرونا و پساکرونا ۴
- شکل ۱۳. تبیین و ارائه راهکارهای ارتقا تأثیرات فرهنگی اجتماعی شورای صنفی دانشجویان در دانشگاه فردوسی مشهد ۱۹
- شکل ۱۴. نمونه نرم‌افزار پایش ۲۰
- شکل ۱۵. گزارش میزان اطلاع دانشجویان، کارکنان و اساتید از بنیاد دانشگاهی دانشگاه فردوسی مشهد ۲۱
- شکل ۱۶. ارزیابی وضعیت ارائه خدمات بهداشتی و نظافتی در خوابگاههای دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد ۲۲
- شکل ۱۷. ارزیابی و آسیب‌شناسی انجمنهای علمی دانشگاه فردوسی مشهد ۲۴
- شکل ۱۸. ارزیابی همایش دانشجویان جدیدالورود سال ۱۳۹۸ از دیدگاه دانشجویان ۲۵
- شکل ۱۹. ارزیابی و کیفیت‌سنجی فضای مجازی معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی ۲۷
- شکل ۲۰. بررسی عوامل مؤثر بر افزایش سنوات تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه فردوسی مشهد ۲۸
- شکل ۲۱. بررسی فضاهای عمومی دانشگاه فردوسی مشهد (پیش‌درآمدی بر حوزه عمومی) ۲۹

شکل ۲۲. بررسی ادغام معاونت‌های فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی در دانشگاه فردوسی مشهد با تأکید بر

پیامدهای این طرح..... ۳۰

شکل ۲۳. تحلیل محتوای کیفی نشریات دانشجویی سال ۱۳۹۷..... ۳۳

شکل ۲۴. بررسی دستاوردها، قابلیت‌ها، تنگناها و راهکارهای حل مشکلات موجود در واحدهای معاونت فاد..... ۳۵

شکل ۲۵. شماره اول نشریه دانشگاه..... ۴۵

شکل ۲۶. شماره دوم نشریه دانشگاه..... ۴۵

فهرست جداول

- جدول ۱. وظایف کارشناسان گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی به تناسب مأموریت‌های گروه ۵
- جدول ۲. عناوین فعالیتهای صورت گرفته در حوزه سیاستگذاری ۷
- جدول ۳. لیست فعالیتهای حوزه برنامه‌ریزی ۱۷
- جدول ۴. مصوبات جلسات شورای مدیران معاونت فاد ۲
- جدول ۵. فرم برنامه‌ها و اقدامهای مؤثر معاونت فاد دانشگاه فردوسی مشهد در راستای جهش تولید در سال ۱۳۹۹ ۶
- جدول ۶. کارنامه فعالیتهای اجتماعی و داوطلبانه دانشجویی (کارفاد) ۸
- جدول ۷. فعالیتهای حوزه پایش و ارزیابی ۱۶
- جدول ۷. لیست جلسات کارگروه مشورتی معاونان و مدیران ادواری فرهنگی ۳۶
- جدول ۸. لیست جلسات کارگروه مشورتی مشاوران دانشجویی ۳۷
- جدول ۹. لیست جلسات گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی ۳۷
- جدول ۱۰. تعداد جلسات گروه مطالعات و برنامه‌ریزی ۳۸
- جدول ۱۱. نشستهای مجازی ایده دانشگاه در دوران کرونا ۴۳
- جدول ۱۲. بازدیدهای رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی ۴۵

زمانی که معاونت فرهنگی و اجتماعی با معاونت دانشجویی ادغام گردید، جهت پایش، برنامه‌ریزی، آسیب‌شناسی و سیاست‌گذاری علمی، گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی دانشگاه شکل گرفت. این گروه به لحاظ نیروی انسانی، اماکن و طرح‌های پژوهشی توانسته بود اقدامات طراحی و تأسیس اولیه را شکل دهد. در آبان ۱۳۹۷ بعد از مراسم معارفه همه اقدامات و طراحی‌های گروه را مطالعه کردم و به این نتیجه رسیدم وضعیت نیروها هنوز تثبیت شده نیست، طرح‌های انجام شده برخی ناقص هستند و اغلب پرداختی‌ها صورت نگرفته است و چند ماهی است که فعالیت‌های گروه را کد مانده است. در ابتدا با رایزنی و همکاری معاونت محترم فاد به تدریج وضعیت مالی تحقیقات انجام شده تسویه گردید و گروه که تنها یک کارشناس رسمی داشت دو کارشناس با تجربه در قالب شرکت خردورزان تداوم فعالیت دادند.

طرح‌های آسیب‌شناسی بخش‌های معاونت فاد، بررسی علمی انجمن‌های علمی دانشجویان، آسیب‌شناسی و راه‌کار راهبردی برای شورای صنفی دانشجویان، پایش سراسری فضای فرهنگی اجتماعی دانشجویان و اساتید انجام گرفت. در ادامه بودجه فرهنگی و اجتماعی تهیه شد و هر دو فصل ارزیابی بخشی از فرایندهای بودجه‌ای معاونت انجام گرفت. برای ارتباط با نخبگان و دانشجویان فعال فرهنگی و اجتماعی نشست دوره‌ای برگزار گردید که سعی شد هر فصل یک نشست با دانشجویان، کارشناسان و مدیران ادواری برگزار شود. سامانه جامع نظرسنجی از فعالیت‌های فرهنگی، مشاوره، تربیت‌بدنی، انضباطی، رفاه و سلامت طراحی شد و هر فصل معاونت و مدیران می‌توانند نظر دانشجویان در مورد فعالیت‌های خود را داشته باشند.

جهت برقراری ارتباط با دانشگاه و اثربخشی فعالیت‌های علمی گروه نشریه‌ای با عنوان ایده دانشگاه راه‌اندازی شد که هر دو فصل نظر اساتید، دانشجویان و کارمندان دغدغه‌مند و نقاد را به قصد دفاع از ایده دانشگاه منعکس می‌کند. در کنار نشریه، نشست‌های نقد و بررسی کتاب و کارگاه‌های موضوع محور با محوریت ایده دانشگاه برگزار گردید و در آینده نیز تداوم دارد. در راستای تدوین سند راهبردی گروه مطالعات به معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع در مطالعات پشتیبان یاری می‌دهد و سعی می‌گردد اطلاعات کامل و ارزیابی جامعی از وضعیت فرهنگی و اجتماعی و دانشجویی و مسیرهای آینده در راستای مسئولیت‌پذیری اجتماعی ارائه گردد. از ریاست محترم دانشگاه دکتر کافی، معاون محترم فرهنگی اجتماعی و دانشجویی دکتر طاهری و معاونین و مدیران اداری مالی و برنامه‌ریزی توسعه سپاسگزارم که همیشه یاری گر گروه مطالعات بوده‌اند. آنچه در یک سال انجام گرفته است تلاش‌های کارشناسان و نخبگان گروه آقای موسمی، آقای فتاح زاده، خانم تابعی، خانم جلیلی و خانم مصیبی است که از همه آنها سپاسگزارم.

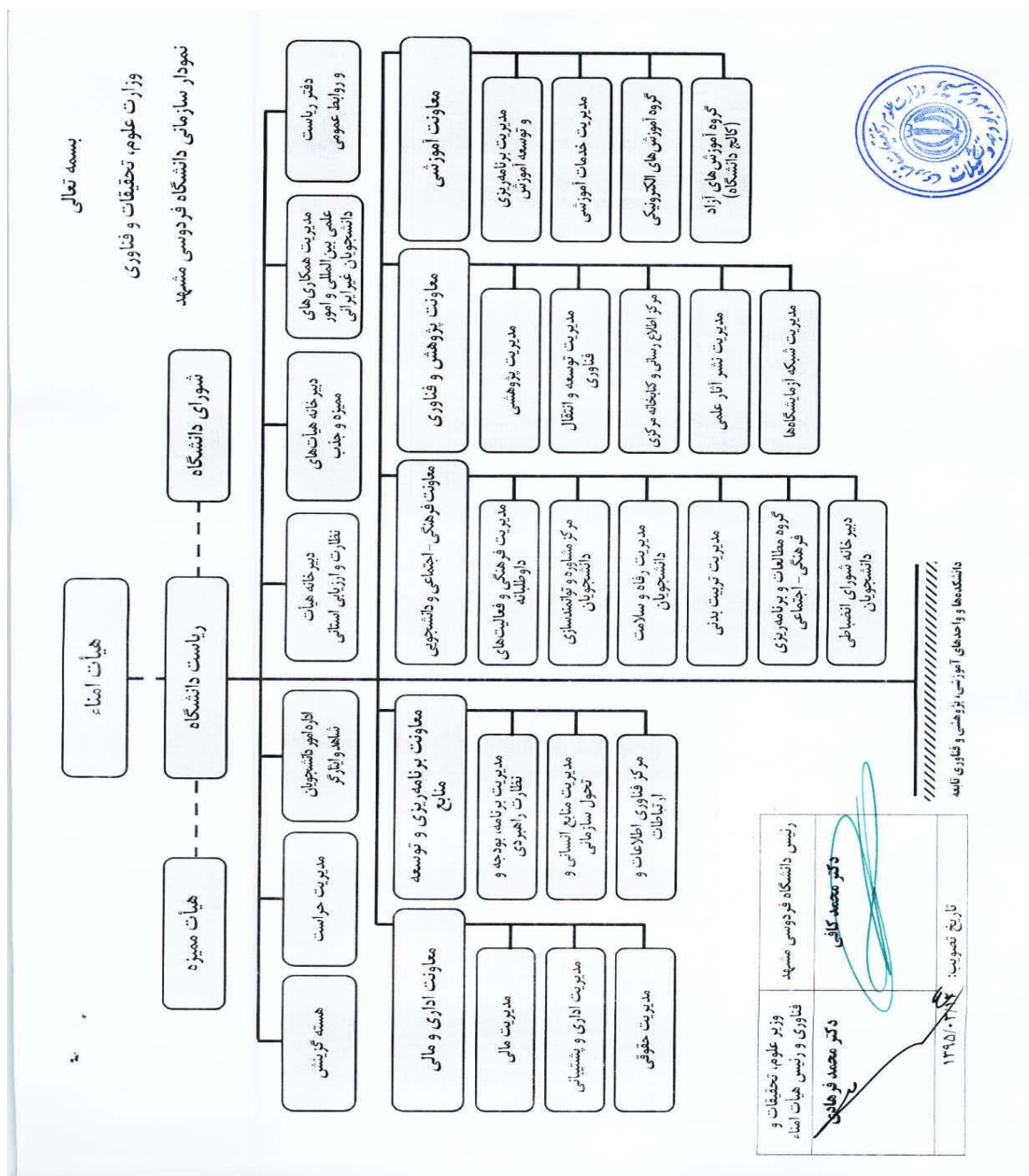
دکتر روح اله اسلامی

رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد

آبان ۱۳۹۹

ساختار سازمانی دانشگاه فردوسی مشهد

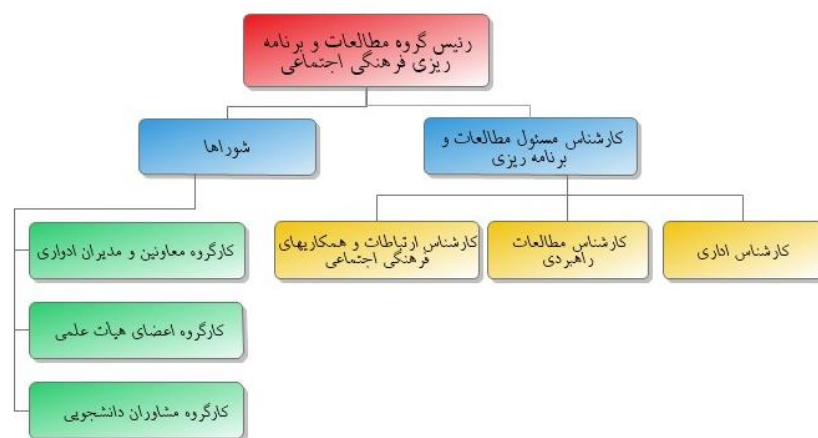
ساختار سازمانی یک نمایش رسمی از طرز قرار گرفتن پست‌های سازمانی و ارتباطات آن‌ها در سازمان است. یک ساختار سازمانی مناسب علاوه بر جلوگیری از اتلاف منابع، ضمن داشتن قابلیت انعطاف، قادر به پاسخگویی به تحولات محیط خود است. ابلاغ‌های بالادستی و نیاز به طراحی ساختار سازمانی جدید دانشگاه فردوسی مشهد، ریاست وقت دانشگاه را بر آن داشت تا در سال ۱۳۹۵، مبادرت به بازنگری در آن نماید. نمودار سازمانی جدید ابلاغ شده به دانشگاه را در تصویر زیر مشاهده می‌نمایید.

شکل ۱. نمودار سازمانی دانشگاه فردوسی مشهد تأیید شده وزارت عتف

ساختار سازمانی گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

همانگونه که در نمودار سازمانی جدید دانشگاه فردوسی مشهد (تصویر فوق) ملاحظه می‌شود، در ذیل معاونت تازه تأسیس فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی، گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی قرار گرفته، تا به عنوان بازوی فکری معاونت فاد و به دور از درگیر شدن در امور اجرایی، ضمن استفاده از خرد جمعی دانشگاهیان (اعضای هیات علمی و دانشجویان) برای این معاونت مشاوره‌ی امین باشد. ساختار سازمانی این گروه که نقش پر رنگ کارگروه‌های مشورتی به وضوح در آن مشاهده می‌شود در تصویر زیر مشاهده می‌شود:

شکل ۲. ساختار سازمانی گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد

مأموریت‌های گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

۱. مطالعه، تدوین و پیشنهاد سیاست‌ها و راهبردهای فرهنگی - اجتماعی دانشگاه؛
۲. مطالعه، برنامه‌ریزی و هماهنگ‌سازی فعالیت‌های فرهنگی - اجتماعی دانشگاه (درون دانشگاهی و بیرون دانشگاه)؛
۳. پایش و ارزیابی مستمر فضای فرهنگی - اجتماعی دانشگاه و وضعیت ارائه خدمات رفاه و سلامت دانشجویی.

وظایف گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

۱. مطالعه و تدوین سیاست‌ها و راهبردهای فرهنگی - اجتماعی در چارچوب سند راهبردی دانشگاه؛
۲. همکاری در تدوین آیین‌نامه‌های فرهنگی - اجتماعی دانشگاه؛
۳. هماهنگ‌سازی با واحدهای مختلف دانشگاه در انجام فعالیت‌های فرهنگی - اجتماعی؛
۴. پایش و ارزیابی مستمر فضای فرهنگی - اجتماعی دانشگاه؛
۵. تنظیم برنامه و بودجه سالیانه معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی؛

۶. تعامل با معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع جهت طراحی، استقرار و به‌سازی فرایندهای سازمانی، سامانه‌های اطلاعاتی و برنامه‌های راهبردی معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی و تهیه مصوبات مورد نیاز تحلیل فرایند؛
۷. نظارت راهبردی بر تحقق اهداف اسناد بالادستی فرهنگی - اجتماعی؛
۸. مطالعه، برنامه‌ریزی و جلب مشارکت برای ارتقای همکاری‌ها و ارتباطات فرهنگی - اجتماعی دانشگاه با دیگر مراکز و مؤسسات علمی و پژوهشی در سطوح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی؛
۹. ارزیابی مستمر ارائه خدمات دانشجویی متناسب با سند راهبردی دانشگاه بر اساس شرح مأموریت واحدهای معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی.

اعضای گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی

- این بخش متشکل از یک رئیس از اعضای هیأت علمی دانشگاه و ۴ کارشناس بوده که در بین کارشناسان یک نفر نیروی رسمی، دو نفر نیروی شرکتی و یک نفر نیروی کار دانشجویی به شرح زیر می‌باشد:
۱. دکتر روح‌اله اسلامی شعبجره؛
 ۲. رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی (عضو هیأت علمی)؛
 ۳. احمد موسمی؛ کارشناس مسئول گروه (نیروی رسمی)؛
 ۴. ملیحه تابعی؛ کارشناس مطالعات راهبردی (نیروی شرکتی)؛
 ۵. زهرا جلیلی؛ کارشناس ارتباطات و همکاریهای فرهنگی اجتماعی (نیروی شرکتی)؛
 ۶. فاطمه مصیبی؛ مسئول دفتر (نیروی کار دانشجویی).

وظایف رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی

۱. نظارت کلی بر فعالیتهای فرهنگی - اجتماعی دانشگاهیان بر اساس اسناد و اهداف راهبردی؛
۲. جمع‌بندی و اعلام نتایج ارزیابی عملکرد حوزه معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی به صورت دوره‌ای و سالانه و ارائه گزارش به ارزیابی‌شوندگان و مسئولین مربوطه؛
۳. توسعه فرهنگ ارزیابی و ایجاد زمینه استقرار نظام ارزیابی عملکرد در معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی؛
۴. مطالعه و برنامه‌ریزی جهت جذب اعتبارات و امکانات مادی و معنوی مجموعه‌های داخل دانشگاه و سازمان‌های خارج از دانشگاه؛
۵. مطالعه و برنامه‌ریزی به منظور ایجاد فضای مناسب جهت ظهور نوآوری فرهنگی و اجتماعی؛
۶. تنظیم بودجه سالانه معاونت فاد و نظارت بر هزینه‌کرد آن در راستای سیاست‌های دانشگاه و نیازهای معاونت؛
۷. مشارکت در جلسات تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌های محول شده؛
۸. تدوین اولویتهای پژوهشی و انعقاد قرارداد طرح‌های تحقیقاتی بر اساس مطالعات و ارزیابی فضای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه؛

۹. تدوین برنامه سالانه معاونت فرهنگی-اجتماعی و دانشجویی با توجه به راهبردهای مصوب و گزارش عملکرد سال‌های گذشته؛
۱۰. مدیریت محتوایی شورای فرهنگی و اجتماعی دانشگاه، شورای دانشجویی دانشگاه و شورای هماهنگی فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های استان؛
۱۱. تسری رسالت فرهنگی- اجتماعی و تحقق آن در بخش‌های مختلف دانشگاه؛
۱۲. ارتقای کیفی و کمی نقش دانشگاهیان در فعالیت‌های فرهنگی- اجتماعی؛
۱۳. ارتباط و همکاری با بخش‌های سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و ارزیابی فرهنگی- اجتماعی در وزارتین و دانشگاه‌ها؛
۱۴. اداره جلسات برنامه‌ریزی مدیران معاونت فاد؛
۱۵. برنامه‌ریزی برای رشد فضایل اخلاقی و ارزش‌های انقلابی؛
۱۶. نظارت اجرایی طرح‌های مطالعاتی معاونت فاد.

وظایف کارشناسان گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی

جدول ۱. وظایف کارشناسان گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی- اجتماعی به تناسب مأموریت‌های گروه

مأموریت‌های گروه	وظایف کارشناسان گروه مطالعات
مطالعه، تدوین و پیشنهاد سیاست‌ها و راهبردهای فرهنگی- اجتماعی دانشگاه	همکاری در تدوین آیین‌نامه‌های فرهنگی- اجتماعی (حذف دیگر وظایف کارشناسان گروه در انجام این مأموریت با فرض واگذار شدن امور مربوط به سیاست‌گذاری‌ها، بودجه‌ریزی، ایجاد سامانه‌های اطلاعاتی، تدوین فرایندها، برنامه‌ها و سند راهبردی صورت گرفته است)
مطالعه، برنامه‌ریزی و هماهنگ‌سازی فرهنگی- اجتماعی دانشگاه (درون و برون دانشگاه)	تدوین و پیشنهاد راه‌کارهای هماهنگ‌سازی با واحدهای مختلف دانشگاه در انجام فعالیت‌های فرهنگی- اجتماعی
پایش و ارزیابی مستمر فضای فرهنگی- اجتماعی دانشگاه و ارائه خدمات وضعیت رفاه و سلامت دانشجویی	مطالعه، برنامه‌ریزی و جلب مشارکت برای ارتقای همکاری‌ها و ارتباطات فرهنگی- اجتماعی دانشگاه با دیگر مراکز و مؤسسات علمی و پژوهشی، فرهنگی- اجتماعی در سطوح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی
	همکاری در برگزاری نشست‌ها، کارگاه‌ها و همایش‌های معاونت فاد و شرکت در آنها
	همکاری در فرایندهای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری گروه
	انعکاس فعالیت‌های گروه در سایت‌ها، کانال‌ها، خبرگزاری‌ها و ... مربوطه
	شرکت در جلسات مربوط به گروه (اعم از جلسات گروه، معاونت، دانشگاه، منطقه و وزارت عتف)
	تولید محتوای اطلاعاتی برای جلسات و فعالیت‌های گروه (کارگروه‌ها، امر به معروف و نهی از منکر، عفاف و حجاب، وحدت حوزه و دانشگاه، تفاهم‌نامه‌ها، جلسات منطقه‌ای و وزارتی)
	پایش و ارزیابی مستمر فضای فرهنگی- اجتماعی دانشگاه (پیشنهاد موضوع، پیگیری انجام، تصویب، اجرا، دریافت، انعکاس و چاپ نتایج)
	نظارت، پایش و ارزیابی مستمر فعالیت‌های فرهنگی- اجتماعی و ارائه خدمات دانشجویی دانشگاه
	بررسی، جهت‌دهی و برنامه‌ریزی طرح‌ها و مطالعات فرهنگی- اجتماعی به منظور برنامه‌ریزی و پیشنهاد سیاست‌های فرهنگی- اجتماعی دانشگاه
	نظارت راهبردی بر تحقق اهداف اسناد بالادستی فرهنگی- اجتماعی

فعالیت‌ها و عملکرد گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه

سابقه تشکیل و حضور گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد، به شهریور ۱۳۹۵ می‌رسد. ارتقاء دانش مدیریتی و انتقال تجربیات، بخش اعظمی از اقدامات و تلاش‌هایی بود که قبل از تأسیس گروه و ابلاغ حکم توسط ریاست محترم دانشگاه انجام شد. از جمله این اقدامات که وقت و ظرفیت انسانی و پتانسیل فکری مؤسسان گروه مطالعات را به خود اختصاص داد عبارتند از:

۱. مطالعه فشرده اصول سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی و تئوری‌های مدیریت فرهنگی و اجتماعی؛
۲. مطالعه و تحلیل ساختار سازمانی فعلی دانشگاه و معاونت و تبیین ساختار مطلوب گروه بر اساس فلسفه سازمانی؛
۳. تهیه نقشه راه گروه مطالعات و برنامه‌ریزی؛
۴. تهیه فهرست اولیه سیاست‌ها و برنامه‌ها و اقدامات فرهنگی - اجتماعی قابل اجرا توسط گروه در دانشگاه‌ها؛
۵. مطالعه اسناد و آئین‌نامه‌های موجود و شرکت در نشست‌ها و جلسات.

اهم فعالیت‌های گروه مطالعات و برنامه‌ریزی در دوره دوساله

۱. انجام نظرسنجی‌های دوره‌ای؛
 ۲. تدوین برنامه و بودجه معاونت فاد؛
 ۳. برگزاری جلسات کارگروه‌های مشورتی؛
 ۴. طراحی نشریه ایده دانشگاه و نشست‌های نقد و بررسی پیرامون آن؛
 ۵. برنامه‌ریزی برای کارگاه‌های آموزشی در حوزه فرهنگی - اجتماعی؛
 ۶. انجام نظرسنجی‌های دوره‌ای برای بخش‌های مختلف معاونت فاد؛
 ۷. انجام طرح‌های پژوهشی مختلف؛
 ۸. برگزاری نشست‌های گفتگو محور ایده دانشگاه.
- در ادامه به منظور آشنایی بیشتر با عملکرد گروه مطالعات در سال گذشته به توضیح اقدامات انجام شده در هر بخش به صورت مفصل پرداخته می‌شود.

عملکرد مطالعاتی و پژوهشی دوسالانه گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه

پس از شکل‌گیری رسمی گروه و رسیدن به بخشی از تثبیت سازمانی، اقداماتی در راستای شرح وظایف صورت گرفت. در ادامه به منظور آشنایی بیشتر با عملکرد گروه مطالعات از آبان ماه ۱۳۹۷ تا آبان ماه ۱۳۹۹، به توضیح اقدامات انجام شده در هر بخش به صورت مفصل پرداخته می‌شود:

عملکرد گروه در حوزه سیاست‌گذاری

با توجه به مأموریت شماره ۱ گروه مطالعات و برنامه‌ریزی تحت عنوان "مطالعه، تدوین و پیشنهاد سیاست‌ها و راهبردهای فرهنگی - اجتماعی دانشگاه" بخش از فعالیت‌ها و اقدامات گروه حول این محور اساسی، برنامه‌ریزی و انجام شد. در جدول زیر لیست تمامی فعالیت‌های منظور شده به عنوان سیاست‌گذاری در دو سال گذشته آمده است:

جدول ۲. عناوین فعالیت‌های صورت گرفته در حوزه سیاست‌گذاری

ردیف	عنوان فعالیت یا اقدام	زمان شروع	زمان اتمام	میزان هزینه پیشنهادی (میلیون تومان)	میزان هزینه محقق شده (میلیون تومان)
۱	ارائه گزارش راهبردی - مقایسه‌ای مدیریت - های معاونت فاد با دیگر دانشگاه‌های کشور	اردیبهشت ۹۸	خرداد ۹۸	-----	-----
۲	طرح تجربه‌نگاری فرهنگی	اسفند ۹۶	اسفند ۹۸	۲۳/۷۰۰	۲۳/۷۰۰
۳	تدوین سند راهبردی دانشگاه بعد از ۱۴۰۰ و برگزاری جلسات آن	فروردین ۹۸	ادامه دارد	-----	-----
۴	تدوین شاخص‌های سامانه جامع فرهنگی و اجتماعی در پرتال اساتید	آذر ۹۷	دی ۹۷	-----	-----
۵	طرح تجربیات فرهنگی، اجتماعی و دانشجویی دانشگاه‌های جهان در بحران کرونا	تیر ۹۹	شهریور ۹۹	۲/۶۰۰	۲/۶۰۰

طرح‌های پژوهشی انجام شده در حوزه سیاست‌گذاری

همانطور که در عنوان مأموریت شماره ۱ گروه آمده است، بخش مهمی از این مأموریت به مطالعه و تدوین سیاست‌ها اشاره دارد؛ بدین منظور گروه مطالعات طرح‌های پژوهشی متعددی را طراحی و انجام داده است که مهم‌ترین آنها به شرح زیر است:

گزارش راهبردی - مقایسه‌ای مدیریت‌های معاونت فاد با دیگر دانشگاه‌های کشور

معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی به منظور دستیابی به اهداف و مأموریت‌های منظور شده، ۶ مدیریت را در ساختار خود جای داده است که عبارتند از:

- معاونت فرهنگی و فعالیت‌های داوطلبانه؛
- مرکز مشاوره و توانمندسازی دانشجویان؛

- مدیریت رفاه و سلامت دانشجویان؛

- مدیریت تربیت بدنی؛

- گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی؛

- دبیرخانه شورای انضباطی دانشجویان.

گروه مطالعات و برنامه‌ریزی به منظور دستیابی به نحوه و میزان خدمات ارائه شده در بخش‌های مختلف معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی دانشگاه و همچنین یافتن راه کارها و اقدامات متناسب در راستای ظرفیت‌های موجود در صدد انجام مطالعه تطبیقی بخش‌های مختلف معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی دانشگاه فردوسی با بخش‌های مشابه در ۵ دانشگاه برتر را برآمد. این مطالعه با هدف بسط نگرش مدیریتی و شناخت نقاط ضعف و قوت وضع موجود و جهت‌گیری مناسب‌تر برای رسیدن به وضع مطلوب بعد از ادغام به انجام رسید.

الف) گزارش راهبردی - مقایسه‌ای خدمات فرهنگی و فعالیت‌های داوطلبانه:

از آنجایی که این گزارش، ماهیتی مقایسه‌ای و تطبیقی دارد و مبنای آن را مطالعه و تحلیل مقایسه‌ای صورت می‌دهد. لذا به منظور نیل به هدف لازم بود پنج دانشگاه برتر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به عنوان مورد بررسی انتخاب شوند. پنج دانشگاهی که در قسمت معاونت فرهنگی و اجتماعی تقریباً با دانشگاه فردوسی همتراز بودند، انتخاب و مورد بررسی و کنکاش قرار گرفتند. در انتخاب دانشگاه‌ها مشورت مدیریت محترم فرهنگی و فعالیت‌های داوطلبانه به اخذ تصمیم مناسب کمک زیادی کرد و مقرر شد که حتی‌الامکان دو دانشگاه غیر از دانشگاه‌های پایتخت باشد که این مورد هم در روند نمونه گیری لحاظ شد. بدین ترتیب در نهایت این دانشگاه‌ها به عنوان موارد قابل بررسی انتخاب شدند: دانشگاه تهران، دانشگاه علم و صنعت ایران، دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه صنعتی شیراز و دانشگاه صنعتی اصفهان.

ب) گزارش راهبردی - مقایسه‌ای مرکز مشاوره و توانمندسازی دانشجویان:

هرساله مراکز مشاوره و سلامت وزارت علوم در سه سطح مراکز مشاوره ممتاز، نمونه و فعال امتیاز دهی می‌شوند که بر اساس فرم‌ها و گزارش‌های عملکرد سالانه دریافتی از این مراکز، عملکرد آن‌ها توسط دفتر مشاوره و سلامت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارزیابی و امتیازدهی می‌شود و دانشگاه‌ها بر حسب امتیاز و متناسب با جمعیت در هر رده، در نشست سالانه مسئولان مراکز مشاوره دانشجویی مورد تقدیر قرار می‌گیرند. در زمینه ارزیابی دانشگاه‌ها ملاک اول جمعیت آن‌ها و ملاک دوم امتیازی است که به اصطلاح در نمره گذاری عملکرد مراکز مشاوره به دست می‌آید. به این ترتیب مرکز مشاوره و توانمندسازی دانشجویان دانشگاه فردوسی با ۶ دانشگاه زیر مقایسه شد:

دانشگاه تهران، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشگاه شیراز، دانشگاه علم و صنعت، دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشگاه شهید

بهشتی.

ج) گزارش راهبردی - مقایسه‌ای مدیریت رفاه و سلامت دانشجویان:

از آنجایی که این گزارش، ماهیتی مقایسه‌ای و تطبیقی دارد و مبنای آن را مطالعه و تحلیل مقایسه‌ای صورت می‌دهد، لذا به منظور نیل به هدف لازم بود پنج دانشگاه برتر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به عنوان مورد بررسی انتخاب شوند در نتیجه پنج دانشگاهی که در قسمت معاونت فرهنگی و اجتماعی تقریباً با دانشگاه فردوسی همتراز بودند، انتخاب و مورد بررسی و کنکاش قرار گرفتند. برای این کار در ابتدا با مدیر محترم رفاه و سلامت دانشجویان مشورت صورت گرفت و پس از آن از میان گزینه‌های موجود، پنج دانشگاه برتر انتخاب شدند. علاوه بر این پنج دانشگاه، با مشورت ناظر طرح، دانشگاه علوم پزشکی تهران نیز به لیست فوق افزوده شد. دلیل افزوده شدن این دانشگاه نقاط قوت فراوان آن است که در طرح به شکل تفصیلی به آن پرداخته شده است. فهرست دانشگاه‌های مورد مطالعه در این تحقیق به شرح زیر می‌باشد:

۱. دانشگاه تهران	۲. دانشگاه صنعتی اصفهان
۳. دانشگاه شیراز	۴. دانشگاه صنعتی شریف
۵. دانشگاه تربیت مدرس تهران	۶. دانشگاه علوم پزشکی تهران

د) گزارش راهبردی - مقایسه‌ای مدیریت تربیت بدنی:

به منظور انتخاب دانشگاه‌های برتر در حوزه تربیت بدنی، سایت مدیریت تربیت بدنی ۱۳ دانشگاه برتر کشور مورد جستجو و بررسی قرار گرفت که با توجه به اینکه در مطالعات تطبیقی، پدیده یا ساختار یا فرآیند مورد بررسی باید مشابهت‌هایی در زیرساختار باهم داشته باشند، محقق پنج دانشگاهی را که از در قسمت فعالیت، اهداف، ساختار و عملکرد تقریباً با دانشگاه فردوسی همتراز بودند را انتخاب و آن‌ها را مورد بررسی و کنکاش قرار داد. بدین ترتیب دانشگاه‌های مورد بررسی عبارتند از: دانشگاه تهران، دانشگاه خوارزمی، دانشگاه تبریز، دانشگاه شیراز و دانشگاه اصفهان.

ه) گزارش راهبردی - مقایسه‌ای گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی:

باتوجه به هدف از انجام این تحقیق که ماهیتی مقایسه‌ای و تطبیقی دارد، قرار شد که مطالعه، به صورت تطبیقی و تحلیلی باشد. به این منظور گروه‌های مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه‌های کشور مورد جستجو و بررسی قرار گرفت و به طور کلی ۱۳ دانشگاه با ساختار مشابه گروه مطالعات دانشگاه فردوسی شناسایی گردید. با توجه به اینکه در مطالعات تطبیقی، پدیده یا ساختار یا فرآیند مورد بررسی باید مشابهت‌هایی در زیرساختار باهم داشته باشند، محقق پنج دانشگاهی را که در گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی تقریباً با دانشگاه فردوسی همتراز بودند را انتخاب و آن‌ها را مورد بررسی و کنکاش قرار داد. در بحث انتخاب دانشگاه‌ها با توجه به سابقه فعالیت و محتوا و فحوای شرح وظایف گروه‌های مطالعات ۵ دانشگاه انتخاب گردید.

بدین ترتیب دانشگاه‌های مورد بررسی عبارتند از: دانشگاه علم و صنعت ایران، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه شهید بهشتی و دانشگاه صنعتی اصفهان.

شکل ۳. گزارشات راهبردی در حوزه سیاستگذاری

طرح تجربه‌نگاری فرهنگی با تأکید بر مشارکت دانشجویی

از چالش‌های مهم مدیریتی در حوزه فرهنگی، خواه برای مدیران و خواه برای دانشجویان درگیر در فعالیت‌های داوطلبانه موضوع عدم ارتباط با تجربیاتی است که در طول سالیان و با هزینه‌ای نه چندان کم به دست آمده است. این غریبگی با راه‌های رفته و نرفته مشکلی است که یک‌دوم تا سه‌چهارم عمر مدیریتی که معمولاً حدود دو سال است را عملاً به تسلط مدیر بر حوزه مسئولیت او مصروف می‌دارد. به عبارت دیگر چالش عدم آشنایی و تسلط مدیر بر حوزه مدیریتی خود، عمر مفید مدیریت را به ربع تا نصف می‌رساند. از طرفی تجربه نشان داده است که در حوزه فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد، هیچ مدیری پس از پایان دوران مدیریتی خود که به ندرت به ۴ ساله رسیده است، حاضر به پذیرش مجدد این پست نبوده است. در میان دانشجویان نیز فارغ‌التحصیلی به جز در معدود مواردی حلقه واسط میان سران کانون‌های فرهنگی، انجمن‌های علمی دانشجویی و تشکل‌های اسلامی را گسسته است و امکان انتقال تجربیات را با چالش مواجه کرده است.

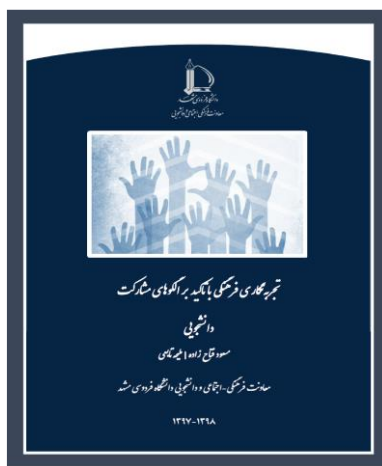
افزون بر این، مدیران و دانشجویان حوزه فرهنگی-اجتماعی و دانشجویی تجربه متراکمی از کاهش مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های داوطلبانه و استفاده از خدمات ارائه شده در کل حوزه فرهنگی-اجتماعی و دانشجویی داشتند. چنین ادراکی از وضعیت نیز ضرورت انجام یک مطالعه با هدف مطالعه الگوهای مشارکت در گذشته با امروز را ایجاد می‌کرد. این ارزیابی، مبنای اصلی شکل‌گیری «طرح تجربه‌نگاری فرهنگی با تأکید بر الگوی مشارکت» است. ثبت تجربیات مدیران، کارشناسان و دانشجویان فعال در حوزه فرهنگی و اجتماعی از ابتدای تأسیس آن تا سال ۱۳۹۵ (حدود ۲۰ سال) و همچنین بررسی مقایسه‌ای الگوهای مشارکت در طول زمان هدف اصلی این طرح است.

روش مورد استفاده در این طرح، روش نظریه زمینه‌ای است که با استفاده از تکنیک مصاحبه‌های عمیق کیفی و همچنین گروه‌های کانونی انجام شده است. طرح تجربه‌نگاری فرهنگی قصد دارد با تعمق در نظرات بیش از ۴۰ نفر از افراد خبره و مطلع در حوزه فرهنگی به تحلیلی از الگوی مشارکت امروز دانشجویان در مقایسه با الگوهای پیشین دست یابد. تلاش‌های زیادی برای طراحی یک سناریو مناسب برای این تحقیق صورت پذیرفت، اما بنابر جستجوهای انجام شده در میان پیشینه موجود، در پژوهشی که به ویژه به لحاظ روشی بتواند به این پژوهش کمک کند یافت نشد. بنابراین تیم تحقیق ناگزیر از طراحی سناریو تحقیق از صفر بود. بدیهی است که چنین کاری مستلزم آزمون و خطا بود و لااقل هزینه زمانی به پروژه تحمیل می‌کرد. این کار با تلاش برای تهیه فهرستی از افراد مطلع آغاز شد. در این گام بیش از ۱۲۰ نفر به فهرست افزوده شدند. گام بعدی تکمیل اطلاعات افراد حاضر در فهرست به ویژه شماره تماس آنها بود و پس از آن لازم بود با توجه به زمان و بودجه طرح افرادی از میان فهرست انتخاب و به مصاحبه دعوت شوند. انتخاب مدیران فرهنگی و اجتماعی قطعی بود، چرا که آنها مطلع‌ترین و موثرترین افراد به حساب می‌آمدند. کارشناسان نیز حلقه‌های واسط در طول سال‌ها بودند و در بطن کار روندها را درک کرده بودند و علاوه بر این با دانشجویان برخورد نزدیک داشتند. بنابراین چالش اصلی در حوزه دانشجویان بود که تعداد آنها در حدود ۸۰ نفر بود. مشورت‌های متعددی صورت گرفت که شیوه مصاحبه با دانشجویان به چه شکل باشد که هم به سمت نگاه سیاسی و مذهبی خاصی اریب پیدا نکند و هم تمام بازه زمانی تحت پوشش قرار

گیرد. افزون بر این، این که این دانشجویان بر اساس چه ترتیب زمانی انتخاب شوند نیز حائز اهمیت فراوان بود، زیرا حافظه به ویژه درباره دوره‌های قدیمی‌تر امکان فراموش کردن رویدادها جدی بود. در نهایت تصمیم بر این شد که دانشجویانی که در هر دوره مدیریتی در هر یک از سازمان‌های داوطلبانه در رأس قرار گرفته بودند در یک جلسه گروهی مورد مصاحبه قرار گیرند. این شکل از مصاحبه، هم امکان به یادآوری را بیشتر می‌کرد، و هم تا حد زیادی زمان-مکان-رویدادها را تحت پوشش قرار می‌داد.

در این پژوهش در مجموع با ۵۲ نفر مصاحبه صورت گرفت. ۲۹ دانشجو، ۸ کارشناس و ۱۵ مدیر. مدت زمان این مصاحبه‌ها در حدود ۷۰ ساعت بود و تلاش شد با دقت بسیار زیادی تحلیل شود. تحلیل داده‌ها با استفاده از تکنیک کدگذاری سه مرحله‌ای مورد استفاده در روش نظریه زمینه‌ای انجام گرفت. این کار در محیط نرم افزار MAXQDA، ۲۰۱۹ و با کدگذاری روی فیلم مصاحبه‌ها صورت پذیرفت.

نتایج این تحقیق در حال حاضر در دست جمع‌بندی و آماده‌سازی است. به طور کلی می‌توان گفت که نتایج حول سه محور الگوهای مشارکت، توصیه‌های سازمانی و موضع ادغام حرفه‌هایی برای گفتن خواهد داشت که امید است تا پایان دی ماه برای انتشار آماده شود.

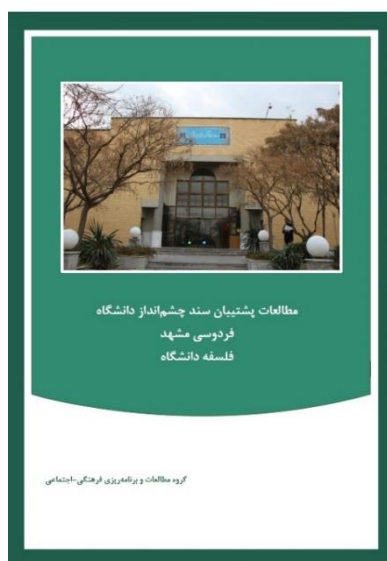

شکل ۴. طرح تجربه‌نگاری فرهنگی

تدوین برنامه و سند راهبردی دانشگاه ۱۴۰۰ در امور فرهنگی اجتماعی و دانشجویی

طبق درخواست معاونت طرح و برنامه، مقرر گردید تدوین مطالعات پشتیبان سند راهبردی دانشگاه فردوسی مشهد ۱۴۰۰ در بخش فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی بر عهده گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی قرار گیرد. تصویب پیشنهاد شروع به کار در تاریخ ۱۳ تیرماه ۱۳۹۸ انجام شد. این مطالعه در دو فاز صورت گرفت:

تدوین فلسفه دانشگاه:

شکل ۵. تدوین فلسفه دانشگاه

فاز اول با عنوان فلسفه دانشگاه، با همکاری معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع و گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی دانشگاه انجام و سندی با عنوان فلسفه دانشگاه تدوین شد. برای تدوین این سند در تاریخ ۱۳ تیرماه ۱۳۹۸ کمیته مطالعات پشتیبان سند راهبردی دانشگاه برای همکاری با گروه مطالعات تشکیل شد و مطالعه‌های اولیه سندهای راهبردی گذشته صورت گرفت. برای هماهنگی چگونگی تدوین سند ۵ جلسه برگزار شد و در نهایت در تاریخ ۱۷ مردادماه ۱۳۹۸، کتاب فلسفه دانشگاه در ۱۳ فصل آماده شد. در هر فصل بر اساس پارادایم‌های فلسفه دانشگاه و پیشنهاد پژوهشگران هر بخش، برنامه راهبردی دانشگاه فردوسی مشهد تدوین و ارائه شد. این کتاب شامل ۱۴ فصل به شرح زیر می‌باشد:

- پیش‌گفتار
- دانشگاه اسلامی و انقلابی
- دانشگاه مکتب خراسان
- دانشگاه به مثابه بازار
- دانشگاه به مثابه خرد انتقادی
- دانشگاه به مثابه تربیت
- دانشگاه شبکه‌ای
- دانشگاه حکمت‌محور
- دانشگاه توانمندساز زنان
- دانشگاه پرسش‌گر
- دانشگاه ملی و مدرن
- دانشگاه به مثابه گفتگو
- دانشگاه سبز

- دانشگاه و خیر عمومی

فاز اول مطالعات پشتیبان سند راهبردی در ۳ شهریورماه ۱۳۹۸ تکمیل و توسط رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی دانشگاه در تاریخ ۲۶ شهریورماه ۱۳۹۸ در پنجمین جلسه شورای راهبردی دانشگاه ارائه شد. مکاتب مورد بررسی در سند فلسفه دانشگاه از نظر متنی برای نتیجه‌گیری کار توسط کارشناس گروه مطالعات مورد تحلیل آماری قرار گرفت.

شرکت در جلسات معاونت طرح و برنامه به عنوان نماینده معاونت فاد

رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی دانشگاه به عنوان نماینده معاونت فاد در جلسات تدوین سند راهبردی دانشگاه حضور داشت. این جلسات به طور هفتگی برگزار شده و نمایندگان از قسمت‌های مختلف دانشگاه در آن حضور داشتند.

بررسی محیط داخلی معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

فاز دوم در تدوین سند راهبردی دانشگاه در حوزه فرهنگی اجتماعی تاریخ ۱۰ شهریورماه سال ۱۳۹۸ آغاز گردید. در ابتدا تیمی ۱۰ نفره از فعالان فرهنگی برای بررسی محیط داخلی انتخاب شدند. آئین‌نامه‌ها و اسناد بالادستی مربوط به هر مدیریت مطالعه شد. سپس به مصاحبه با مدیران و کارشناسان مطلع در آن حوزه پرداخته شد. تعداد ۷ جلسه برای هماهنگی تیم برای چگونگی برگزاری مصاحبه‌ها و نتایج پیشرفت کار برگزار شد. در مجموع تعداد ۴۸ مصاحبه جمع‌آوری شد و بر مبنای مدل STOWAR تمامی نقاط قوت، نقاط ضعف، تهدیدها، فرصت‌ها، آرمان‌ها و نتایج کلیه مدیریت‌ها استخراج گردید.

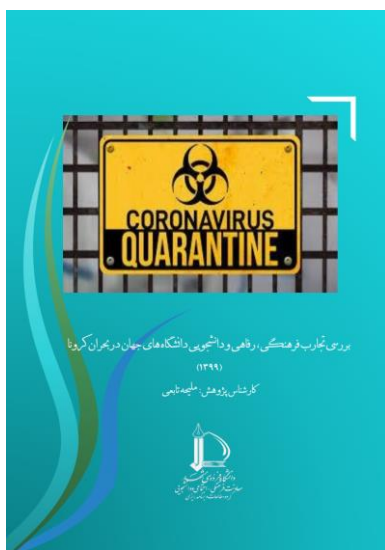
تدوین شاخص‌های سامانه جامع فرهنگی و اجتماعی در پرتال اساتید

با توجه به لزوم جامع‌نگری در ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی اجتماعی اعضای هیأت علمی دانشگاه، جهت بهره‌مندی از امتیازات در نظر گرفته شده شاخص‌های تدوین شده در ماده یک آئین‌نامه ارتقای اعضای هیأت علمی، مقرر شد در سامانه

تدوین شده با نام اختصاری "آحفا" که در پرتال شخصی هر یک از استادان بارگذاری شده، شاخص‌های بخش فرهنگی نیز تعبیه گردد تا علاوه بر جامعیت آن سامانه در ابتدا موارد مشترک حذف گردیده و سپس شاخص‌های مغفول نیز بارگذاری شود.

طرح تجربیات فرهنگی، اجتماعی و دانشجویی دانشگاه‌های جهان در بحران کرونا

این روزها ویروس کرونا دامن‌گیر کل جهان شده است، در این راستا علاوه بر توجه به جنبه‌های پزشکی و اقتصادی این ویروس، توجه به ابعاد فرهنگی و اجتماعی آن نیز از اهمیت بسزایی برخوردار است. با شیوع این ویروس علاوه بر تبعات فوق، شاهد دگرگون شدن نظم جهانی بوده و باید منتظر بحران‌های پس از آن یا به تعبیری «بحران‌های پساکرونا» باشیم. از این رو کشورها، نیازمند اتخاذ سیاست‌های عالمانه‌ای بر پایه «دانش» و «پژوهش» برای مقابله با چالش‌های ناشی از این پاندمی هستند. حکمرانی پساکرونا و چگونگی گذار از این دوره، یک چالش جدی به شمار می‌رود که برای عبور از آن نیازمند هم‌افزایی دستگاه‌های مسئول هستیم؛ از این رو به نظر می‌رسد نقش دانشگاه به عنوان یک سازمان علمی و توجه ویژه به جایگاه آن در حل بحران‌های پیش رو، بسیار پررنگ، قابل اتکا و البته انکارناشدنی است. بدیهی است در شرایط حساس فعلی، ضرورت دارد که دانشگاه‌ها با پایبندی به وظایف و تکالیف اجتماعی خود، تمام ظرفیتشان را برای مدیریت این بحران فراگیر، بالاخص در مجموعه تحت امر خود به کار ببندند. گروه مطالعات و برنامه‌ریزی به مسئولیت کارشناس پژوهشی این گروه - ملیحه تابعی - در قالب طرح مطالعاتی به بررسی تجارب دانشگاه‌های جهان در شرایط کرونا پرداخته است. دانشگاه‌های مورد بررسی در این پژوهش عبارتند از: چین، ایران، ژاپن، ترکیه، کویت، ایتالیا، اسپانیا، انگلیس، آلمان، فرانسه، آمریکا، مکزیک و برزیل. پس از تدوین طرح، خلاصه‌هایی متناسب با هر کدام از مدیریت‌های معاونت فاد تدوین و برایشان ارسال گردید.

شکل ۶. طرح بررسی تجارب فرهنگی رفاهی و دانشجویی دانشگاه‌های جهان در بحران کرونا

عملکرد گروه در حوزه برنامه‌ریزی

به توجه به مأموریت شماره ۲ گروه مطالعات و برنامه‌ریزی تحت عنوان "مطالعه، برنامه‌ریزی و هماهنگ‌سازی فعالیت‌های فرهنگی - اجتماعی دانشگاه (درون دانشگاهی و بیرون دانشگاه)" فعالیت‌ها و اقداماتی به صورت فعالیت‌های پژوهشی، تدوین و تنظیم متون و برگزاری جلسات متعدد صورت گرفت. در ادامه لیست فعالیت‌های برنامه‌ریزی صورت گرفته در گروه مطالعات و برنامه‌ریزی سال گذشته آمده است:

جدول ۳. لیست فعالیت‌های حوزه برنامه‌ریزی

ردیف	عنوان فعالیت یا اقدام	زمان شروع	زمان اتمام	میزان هزینه پیشنهادی (میلیون تومان)	میزان هزینه محقق شده (میلیون تومان)
۱	طرح فرهنگ و اجتماع کارآمد دانشگاهی (مفاهیم، اهداف، فرآیندها، ارزیابی)	اسفند ۹۶	اردیبهشت ۹۹	۳۲	۳۲
۲	محتواسازی شاخص‌های بخش فرهنگی - اجتماعی پورتال پویای اعضای هیات علمی (پشتیبانی و کارشناسی آن)	فروردین ۹۷	بهمن ۹۷	—	—
۳	تهیه پیوست فرهنگی و اسناد مناقصه طرح "تدوین مدل برون سپاری خدمات دانشجویی"	تیر ۹۷	آذر ۹۹	۱۵	۱۵
۴	بودجه‌ریزی برنامه‌ای معاونت فاد	آبان ۹۷	ادامه دارد	—	—
۵	محتواسازی جلسات شورای مدیران معاونت فاد	آذر ۹۷	خرداد ۹۹	—	—
۶	تهیه بسته سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی دانشگاه - ها در عصر کرونا و پساکرونا	فروردین ۹۹	مرداد ۹۹	----	----
۷	سناریوهای بازگشایی دانشگاه فردوسی مشهد در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	اردیبهشت ۹۹	اردیبهشت ۹۹	----	----
۸	تهیه بسته فعالیت‌های پیشنهادی برای مدیریت - های معاونت فاد در شرایط کرونایی و پساکرونا	اردیبهشت ۹۹	اردیبهشت ۹۹	----	----

۹	ارسال وضعیت اعتبارات مصوب معاونت در سال جاری به تفکیک واحدها	اردیبهشت ۹۹	اردیبهشت ۹۹	-----	-----
۱۰	تدوین گزارش اقدام‌های به عمل آمده در معاونت فاد در خصوص "رونق تولید و جهش تولید"	تیر ۹۹	خرداد ۹۹	-----	-----
۱۱	تدوین فایل کارنامه فعالیت‌های اجتماعی و داوطلبانه دانشجویی (کارفاد) جهت ارائه در هیئت رئیسه دانشگاه	تیر ۹۹	تیر ۹۹	-----	-----
۱۲	تدوین اقدامات گروه در زمینه صیانت از حقوق شهروندان در نظام اداری	مرداد ۹۹	مرداد ۹۹	-----	-----
۱۳	تدوین موضوعات پیشنهادی جهت طرح در نشست‌های معاونت‌های دانشجویی و معاونت-های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های منطقه ۹ کشور	مرداد ۹۹	مرداد ۹۹	-----	-----
۱۴	پیشنهاد زمان برگزاری هفته فرهنگی در دانشگاه	مرداد ۹۹	مرداد ۹۹	-----	-----
۱۵	تدوین فایل پیش‌نویس تفاهم‌نامه پیشنهادی در موضوع قاچاق کالا و ارز	مهر ۹۹	مهر ۹۹	-----	-----
۱۶	برگزاری کارگاه آموزشی عهدنامه اخلاقی دانشجویان	مهر ۹۹	مهر ۹۹	۰/۶	۰/۶

فعالیت‌های انجام شده در بخش برنامه‌ریزی به شرح زیر است:

طرح فرهنگ و اجتماع کارآمد دانشگاهی (مفاهیم، فرآیندها و ارزیابی‌ها)

فرهنگ و اجتماع دو جلوه اصلی هر جامعه هستند. این پژوهش قصد دارد نگاهی از این دو جلوه اصلی در دانشگاه ارائه کند، چرا که دانشگاه، فراتر از یک سازمان آموزشی و پژوهشی، نقش کلیدی در جامعه‌پذیری دانشجویان دارد. نقش دانشگاه به همین میزان خلاصه نمی‌شود. معمولاً دانشگاه‌ها هنجارهای خود را، حداقل تا حدی، به جامعه صادر می‌کنند و به نوعی کارگزار تغییر اجتماعی در سطح کلان هستند. دانشگاه‌ها، به خصوص دانشگاه‌هایی مانند دانشگاه فردوسی مشهد جمع بزرگی از اعضای هیئت‌علمی، کارکنان و دانشجویان دارند، پویایی‌های پیچیده درونی دارند و درعین حال از محیط بلافصل و نیز محیط کلان نیز متأثر می‌شوند.

از این حیث، دانشگاه را می‌توان سیستمی در نظر گرفت، که واجد خرده سیستم‌های پیچیده، پویایی‌های درونی، مرزهای انعطاف‌پذیر و نیز تاریخ است. شناخت چنین سیستمی، با توجه به نقش حیاتی که در زمینه کلان خود دارد، اهمیت دارد.

نقش کلیدی دانشگاه در پیشبرد، علم و فرهنگ جامعه موجب می‌شود، شناسایی خصایص کلیدی و حیاتی، و نیز فرآیندها و گره‌های موجود در آن ضروری باشند.

این پژوهش تلاش می‌کند از تحولات جدید در رویکرد سیستمی برای توصیف فرهنگ و اجتماعی دانشگاه استفاده کند. رویکرد سیستمی اگرچه عمری طولانی در علوم اجتماعی و علوم طبیعی دارد، اما به خوبی توانسته است خود را یافته‌های جدید در این علوم تطبیق دهد. رویکرد سیستمی، چارچوبی است برای فهم و توصیف پدیده پیش رو؛ به همین خاطر در این بخش با استفاده از مفاهیم و یافته‌های این رویکرد و کاربرد آن‌ها در مورد مطالعه در این پژوهش یعنی دانشگاه را بررسی خواهیم کرد.

در بخش بعد، به کمک یافته‌های میدانی، این چارچوب را ویرایش خواهیم نمود. اگرچه به دنبال آزمون فرضیه‌ها به روش مرسوم در پژوهش‌های کمی نیستیم، اما معتقدیم می‌توانیم، لابلای گفته‌های کنشگران این میدان و نیز در متون و اسنادی که مبنای عمل قرار گرفته‌اند، تم‌هایی مربوط به مفاهیم و چارچوب مفهومی خود بیابیم و از آن طریق این چارچوب را مستحکم‌تر سازیم.

جوامع را می‌توان نظام‌هایی پیچیده در نظر گرفت. در چارچوب ارجاع پیچیدگی، نظام اجتماعی پیچیده خصایصی کلیدی دارند که توجه به آن‌ها اساس این چارچوب است. در اینجا منظور از پیچیدگی معنای خاص آن است. پیچیدگی در این معنا خصلتی است که به سیستم‌هایی نسبت داده می‌شود که توصیف آن‌ها با استفاده از معادلات خطی امکان‌پذیر نیست.

در بخش روش، این پژوهش مبتنی است بر ساخت یک مدل مفهومی، مبتنی بر رویکرد سیستم‌های پیچیده و سپس مراجعه به واقعیت (افراد و اسناد) برای تنظیم و تنقیح این مدل. در مراجعه به واقعیت، رویکرد کیفی اتخاذ شده است. به این ترتیب که با افراد مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته عمیق انجام شده است و متون نیز مورد تحلیل محتوای کیفی قرار گرفته‌اند. در مصاحبه‌های کیفی با ۱۵ نفر از فعالان تشکلهای داوطلبانه دانشجویی، نیز ۱۴ نفر از دانشجویان عادی مصاحبه شده است. در هر مصاحبه، تم‌های کلی در حوزه فرهنگ و اجتماع دانشگاهی به مصاحبه‌گران ارائه شده است تا در آن چارچوب گفتگو را پیش ببرند. در بررسی اسناد، نیز مجموعه‌ای از استاد بالادست در حوزه فرهنگ جمع‌آوری شدند در چارچوب مفاهیم مورد موجود در مدل مفهومی خوانش شدند. در یک تفکیک تحلیلی دو خرده نظام فرهنگ و اجتماع از یکدیگر جدا شدند تا مهم‌ترین مفاهیم و فرآیندها از یکدیگر متمایز شوند. هدف این پژوهش یافتن تنگناها و مفاهیمی بود که می‌توانستند تهدیدی برای کارکردهای نظام دانشگاه به عنوان یک کل باشند. شکل زیر مفاهیم کلیدی بر ساخته شده برای خرده نظام فرهنگ دانشگاهی را نشان می‌دهد.

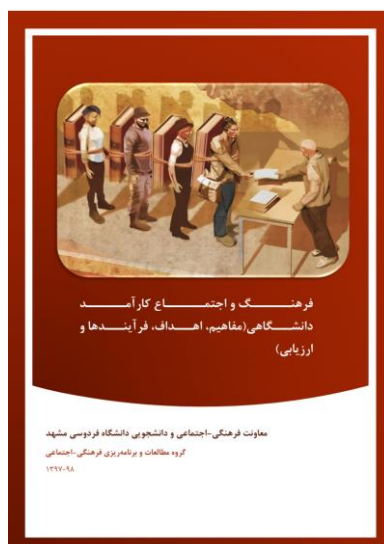
شکل ۷. مفاهیم کلیدی برساخته شده برای خرده نظام فرهنگ دانشگاهی

مفهوم مرکزی در بررسی فرهنگ دانشگاهی، جدالی است که میان فرهنگ فاخر و فرهنگ واقعی وجود دارد. فرهنگ فاخر در دانشگاه، به عنوان میراث گذشتگان، عنصر هویتی متمایزکننده و نیز حیثیت بخش به شمار می‌رود. این فرهنگ در آیین‌نامه‌ها و مقررات و نیز در گفتمان رسمی دانشگاه جاری است. اما در عین فرهنگی واقعی نیز وجود دارد. یعنی هنجارهای و ارزش‌های عملی در میان استادان و دانشجویان و کارکنان. این هنجارها و ارزش‌ها در بسیاری از اوقات تفاوت ماهوی و جدی با فرهنگ فاخر دارند. تعارض میان این دو فرهنگ گاهی شکل جدال به خود می‌گیرد. دشواری‌های موجود در مورد تقلب در امتحانات و نیز تألیف پایان‌نامه‌ها شاید برجسته‌ترین مثال این مورد باشد.

شکل ۸. مفاهیم کلیدی در بررسی اجتماع دانشگاه

شکل دو مفاهیم و فرآیندهای شناسایی شده در خرده نظام اجتماع دانشگاه را نشان می‌دهد. همان‌طور که ملاحظه می‌شود، مفهوم کلیدی در این زمینه رفیق شدن تعلق خاطر است. به این معنی که باریک شدن روابط دوستی میان اعضای دانشگاه و نیز کاهش تعلق خاطر به دانشگاه می‌تواند تهدیدی برای کارکردهای اساسی دانشگاه باشد.

شکل ۹. طرح فرهنگ و اجتماع کارآمد دانشگاهی

محتواسازی شاخص‌های بخش فرهنگی-اجتماعی پورتال پویای اعضای هیأت علمی (پشتیبانی و کارشناسی

(آن

با توجه به لزوم جامع‌نگری در ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی اجتماعی اعضای هیأت علمی دانشگاه، جهت بهره‌مندی از امتیازات در نظر گرفته شده شاخص‌های تدوین شده در ماده یک آئین‌نامه ارتقای اعضای هیأت علمی، مقرر شد در سامانه تدوین شده با نام اختصاری آحفا که در پرتال شخصی هر یک از استادان بارگذاری شده، شاخص‌های بخش فرهنگی نیز تعبیه گردد تا علاوه بر جامعیت آن سامانه اولاً موارد مشترک حذف گردیده ثانیاً شاخص‌های مغفول نیز بارگذاری شود.

تهیه پیوست فرهنگی و اسناد مناقصه طرح "تدوین مدل برون سپاری خدمات دانشجویی"

برون سپاری به عنوان یکی از ابزارهای توسعه سازمان‌ها و تجدید ساختار سازمانی و ارتقای بهره‌وری در قالب کوچک‌سازی در سال‌های اخیر مورد توجه مدیران و مسئولان سازمان‌ها قرار گرفته و به صورت‌های مختلف به اجرا درآمده است. در راستای تاکید برنامه‌های توسعه کشور مبنی بر ارتقای بهره‌وری، کاهش هزینه‌ها و کوچک‌سازی سازمانی، معاونت فرهنگی، اجتماعی و دانشجویی (فاد) دانشگاه فردوسی مشهد اقدام به برون‌سپاری فعالیت‌های خود در قالب تعریف شده در این مدل واگذار می‌کند تا دانشگاه تنها بر فعالیت‌هایی تمرکز کند که به خاطر آنها مأموریت یافته است و کارهایی را انجام دهد که دقیقاً به اهداف سازمانی آن مربوط است. این مدل چارچوبی را فراهم می‌آورد تا ابعاد مختلف برون‌سپاری فعالیت‌ها (به استثنای فعالیت‌های حاکمیتی) شفاف شود تا با واگذاری به اهداف ترسیم شده برای آن دست یابد. همزمان لازم است پیوست فرهنگی-اجتماعی و پیوست زیست محیطی آن در فعالیت‌های قابل برون‌سپاری معاونت تهیه شود تا چشم اندازهای این کار به صورت مناسب تری دیده و اقدامات لازم انجام شود به نحوی که این اتفاق با حداقل مخاطره آفرینی و حداکثر فرصت آفرینی فرهنگی-اجتماعی و زیست محیطی همراه شود. با توجه به این هدف در این مطالعه تلاش می‌شود در

ساختاری نظام‌مند ضمن ارائه مدل برون‌سپاری فعالیت‌های معاونت فاد، پیوست فرهنگی-اجتماعی و پیوست زیست محیطی نیز برای آن تهیه شود.

شکل ۱۰. پیوست‌های فرهنگی طرح تدوین مدل برون‌سپاری خدمات دانشجویی

بودجه‌ریزی برنامه‌های معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

یکی از اقدامات مهم در حوزه برنامه‌ریزی گروه مطالعات بودجه‌ریزی برنامه محور بخش‌های مختلف معاونت فرهنگی-اجتماعی و دانشجویی در سال ۱۳۹۷ بود.

برنامه‌ریزی جهت همسویی هزینه کردها و سیاست‌ها، از ضرورت‌های هر سازمانی است. در غیر این صورت هزینه‌ها به صورت ناعادلانه میان واحدها توزیع می‌شود و به جای توجه به افق‌های درازمدت سازمانی، بخش اعظم بودجه به صورت رفلکسی صرف فوریت‌ها و مسائل کوتاه مدت و غیر ضروری خواهد شد.

روش بودجه‌ریزی افزایشی که به صورت سنتی در سازمان‌های دولتی از جمله دانشگاه‌ها در پیش گرفته می‌شود، از یک تاکتیک سازمانی نشأت نمی‌گیرد بلکه ناشی از بی‌سامانی بخش‌های مدیریتی و ناتوانی آنها در جهت‌دهی بودجه‌ها در راستای سیاست‌هاست. از این رو سازمان‌ها در تلاش‌اند تا به سمت بودجه‌ریزی برنامه‌ای و بودجه‌ریزی سرانه‌ای حرکت کنند تا در نهایت بتوانند بودجه‌ریزی عملیاتی و عملکردی را محقق سازند.

در تاریخ ۶ آذرماه ۱۳۹۷ دو پلن بودجه‌ای توسط کارشناس گروه مطالعات برای کارشناس مسئول حوزه معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی ارسال شد. همچنین در بهمن ماه ۱۳۹۷ بودجه گروه تنظیم گردید. در تیرماه ۱۳۹۸ طی دو جلسه با مدیران معاونت فاد، اطلاعات بودجه‌ای مورد نظر از آنان گرفته شد و در انتهای تیرماه پیش‌نویس برنامه و بودجه معاونت تهیه گردید. پس از تصویب نهایی در تاریخ ۱۳ مردادماه ۱۳۹۸، کتابچه برنامه و بودجه برای معاونت فاد و مدیریت-های معاونت ارسال گردید.

شکل ۱۱. کتابچه برنامه و بودجه معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

محتوا سازی جلسات شورای مدیران معاونت فاد

در جلسه شورای مدیران معاونت فاد مورخ ۹۸/۶/۲۱ مقرر گردید محتواسازی جلسات این شورا برعهده گروه مطالعات قرار گیرد. دعوتنامه شرکت در جلسات به همراه دستور جلسه پیشنهادی برای هر مدیریت ارسال می‌شد و جلسات در تالار گفتگوی ساختمان مدیریت فرهنگی دانشگاه برگزار می‌شد. مصوبات این جلسات به شرح زیر می‌باشد:

جدول ۴. مصوبات جلسات شورای مدیران معاونت فاد

ردیف	تاریخ جلسه	دستور جلسه
۱	۱۳۹۸/۶/۲۴	ارائه یافته‌های گزارش سه ماهه ابتدایی سال ۹۸ و نظرات پیشنهادی برای تهیه گزارش دوم برنامه و بودجه. گزارش مراحل تدوین دومین سند راهبردی دانشگاه و درخواست فعال شدن معاونت و مدیریت‌های فاد برای مطالعات پشتیبان بخش‌های فرهنگی-اجتماعی و دانشجویی. معرفی اعضای تیم بررسی محیط داخلی فرهنگی و اجتماعی و دانشجویی و هم‌اندیشی پیرامون انجام آن

۲	۱۳۹۸/۷/۲۱	بررسی میزان تحقق شاخص‌های تعریف شده برای معاونت فاد در سند راهبردی موجود. مطالبات معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع از معاونت فاد در سند راهبردی ۱۴۰۰ به بعد
۳	۱۳۹۸/۸/۱۲	بررسی مطالبات و انتظارات معاونت فاد از معاونت اداری و مالی.
۴	۱۳۹۸/۹/۱۰	ارائه نتایج موج دوم طرح پایش فضای فرهنگی دانشگاه توسط دکتر اکبری.
۵	۱۳۹۸/۹/۲۴	پیگیری میزان تحقق مصوبات ده‌گانه سومین جلسه شورای برنامه‌ریزی راهبردی. درصد تحقق ثبت اطلاعات مدیریت ها در سامانه MIS و مقادیر مطلوب شاخص های دارای اولویت معاونت فاد. ارائه سامانه جامع نظرسنجی معاونت فاد.
۶	۱۳۹۸/۱۰/۱	پیگیری میزان تحقق مصوبات ده گانه سومین شورای برنامه ریزی راهبردی مدیران معاونت فاد. ارائه سامانه جامع نظرسنجی معاونت فاد.
۷	۱۳۹۸/۱۰/۲۹	طرح پیشنهادات سه‌گانه دکتر غفاری (الف- ضرورت تشکیل شورای سیاست گذاری سلامت روان دانشگاهیان (نتایج طرح پایش و طرح پیام ۲) ب- مشکلات و آسیب های روان شناختی دانشجویان ساکن در خانه های مجردی ج- تشکیل کارگروه تخصصی برای بررسی و چاره‌جویی در مورد مسایل انضباطی دانشجویان و تأکید بر نقش مؤثر ادارات تابعه معاونت فاد در این خصوص. بررسی فعالیت‌های در دست اقدام واحدهای معاونت فاد تا پایان سال ۹۸ به همراه اعتبار مورد نیاز. طرح صورتجلسه تفاهم‌نامه مدیریت رفاه و سلامت دانشجویان در خصوص ساماندهی واحد دندان- پزشکی و داروخانه. گزارش وضعیت طرح شورای فرهنگی دانشکده‌ها. بررسی وضعیت (موجود و مطلوب) نیروی انسانی حوزه‌های معاونت فاد.
۸	۱۳۹۸/۱۱/۲۷	بررسی وضعیت مصوبات جلسه گذشته. ارائه گزارش در خصوص روند تدوین بخش فرهنگی-اجتماعی و دانشجویی سند راهبردی دانشگاه بعد از ۱۴۰۰. بررسی وضعیت دفتر آموزش های شهروندی و مهارت های اجتماع محور و همفکری جهت تقویت آن. وضعیت اعتبار درخواست شده برای سال ۱۳۹۹ توسط حوزه های شش گانه معاونت فاد بر اساس جداول بودجه ریزی برنامه محور پیشنهاد شده آنها
۹	۱۳۹۹/۴/۱	ارائه نتایج طرح ارزیابی و کیفیت سنجی فضای مجازی معاونت و مدیریت های تابعه گزارش کارنامه فعالیت های داوطلبانه دانشگاه گزارشی از تعداد و وضعیت حضور دانشجویان پس از بازگشایی دانشگاه از ۱۷ خرداد ماه

تهیه بسته سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی دانشگاه‌ها در عصر کرونا و پساکرونا

این روزها ویروس کرونا دامن‌گیر کل جهان شده است، در این راستا علاوه بر توجه به جنبه‌های پزشکی و اقتصادی این ویروس، توجه به ابعاد فرهنگی و اجتماعی آن نیز از اهمیت بسزایی برخوردار است. با شیوع این ویروس علاوه بر تبعات فوق، شاهد دگرگون شده نظم جهانی بوده و باید منتظر بحران‌های پس از آن یا به تعبیری «بحران‌های پساکرونا» باشیم.

از این رو کشورها، نیازمند اتخاذ سیاست‌های عالمانه‌ای بر پایه «دانش» و «پژوهش» برای مقابله با چالش‌های ناشی از این پاندمی هستند.

در ایران نیز مانند دیگر کشورها، بحران کرونا فراگیر شده و متناسب با آن باید سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌هایی انجام گیرد تا نرخ شیوع کاهش یابد و صیانت جان شهروندان حفظ گردد. یکی از مراکز تجمع و فعالیت، دانشگاه‌ها هستند که تقریباً ۲۸۰۰ نهاد، مؤسسه آموزش عالی و نزدیک ۵ میلیون دانشجو در ایران وجود دارد. از طرف دیگر انقلاب صنعتی چهارم در حال روی‌دادن است و شرایط به‌وجودآمده بر اثر کرونا باعث شده است که اهمیت فضای مجازی به‌صورت واقعی ملموس شود. کارهایی که دانشجویان در دوره قبل به‌صورت حضوری انجام می‌دادند، اکنون باید از طریق فضای سایبر انجام شود.

پژوهش، آموزش و فرهنگ دانشگاهی در عصر اطلاعات با کمک فناوری‌های جدید، مدل جدیدی از دانشگاه را به نام دانشگاه شبکه‌ای شکل داده است. در همین راستا نیز دانشگاه فردوسی پیشرو در استفاده از فضای مجازی و بسترسازی جهت بهره‌گیری از این فضا و تعامل با دانشجویان پرداخته است. علاوه بر اینکه تمامی فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی- اجتماعی و دانشجویی دانشگاه فردوسی با همین شرایط (مجازی و شبکه‌ای) صورت می‌گیرد.

به طور کلی دانشگاه به لحاظ شکلی دانشگاه مجازی و سایبری خواهد بود و از نظر محتوایی دانشگاه شبکه‌ای مبنا قرار دارد. ذکر این نکته بسیار ضروری است که اگر دانشگاهی تنها بر جنبه آموزش تأکید کند، به مراکز فنی و حرفه‌ای نزدیک می‌گردد و اگر بر پژوهش تمرکز کند، به سمت پژوهشکده‌ها و مراکز رشد می‌رود و اگر انحصاراً فرهنگی باشد، شبیه نهادهای سنتی خواهد بود. بنابراین دانشگاه محیط تعاملات پویای دانشجویان، استادان و پژوهشگران و مرتبط با حل‌وفصل مسائل جامعه و دولت است.

در این جستار ابتدا پیشینه فعالیت‌های مرتبط با بحران کرونا (تصمیمات اتخاذ شده توسط چند دانشگاه خارج از کشور پس از شیوع ویروس کرونا و تجربیات برخی از دانشگاه‌های برتر کشور) مورد بررسی قرار گرفته است و پس از بررسی تأثیرات این بحران بر فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی- اجتماعی و دانشجویی در دانشگاه‌ها به ارائه فرصت‌هایی که به سبب بروز این بحران برای دانشگاه ایجاد شده است پرداخته شده است.

شکل ۱۲. بسته سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی دانشگاه‌ها در عصر کرونا و پساکرونا

سناریوهای بازگشایی دانشگاه فردوسی مشهد در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

موضوع بازگشایی دانشگاه‌ها در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به دغدغه مهمی برای مسئولین و سیاست‌گذاران تبدیل شده است. فارغ از تصمیمات وزارتی و ستاد ملی مبارزه با کرونا که به اصل تصمیم در این خصوص می‌پردازند شیوه‌های اجرایی شدن این تصمیم نیاز به بررسی همه جانبه، میزان امکانات موجود، تنگناها، تعداد دانشجویان بالاخص دانشجویان خوابگاهی، تفاوت در میزان شیوع ویروس در شهرها و مسائل ناشناخته دیگر داشته و نمی‌توان نسخه واحدی برای بازگشایی همه دانشگاه‌ها در همه نقاط کشور پیچید. آمادگی دانشگاه‌ها برای نحوه اجرایی کردن تصمیمی که منجر به بازگشایی دانشگاه‌ها بشود نیاز به برنامه‌ریزی درستی دارد. دانشگاه فردوسی مشهد نیز از این قاعده مستثنی نیست. در صورتی که مقرر گردد درهای دانشگاه در مهرماه به روی دانشجویان باز شود، سناریوهای محتمل را باید بررسی نمود و از بین آنها بهترین را برگزید. با عطف توجه به لزوم رعایت اصل حضور حداقلی دانشجویان در اماکن دانشگاه و همچنین مقدمات معاونت آموزشی دانشگاه از قبیل کلاس‌ها، آزمایشگاه‌ها و امکانات موجود در معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی دانشگاه بالاخص در حوزه سراهای دانشجویی، تغذیه، مرکز بهداشت و تربیت بدنی، سناریوهای سه‌گانه محتمل و مرتبط به چگونگی آغاز به کار دانشگاه فردوسی مشهد به صورت زیر می‌باشد:

۱. ارائه دروس بصورت مجازی مانند ترم گذشته؛
۲. بازگشایی کامل دانشگاه؛
۳. تداوم بخشی از فعالیت‌های دانشگاه به صورت مجازی.

تهیه بسته فعالیت‌های پیشنهادی برای مدیریت‌های معاونت فاد در شرایط کرونایی و پساکرونا

این روزها ویروس کرونا دامن‌گیر کل جهان شده است، در این راستا علاوه بر توجه به جنبه‌های پزشکی، اقتصادی و این ویروس، توجه به ابعاد فرهنگی و اجتماعی آن نیز از اهمیت بسزایی برخوردار است. با شیوع این ویروس علاوه بر تبعات فوق، شاهد دگرگون شده نظم جهانی بوده و باید منتظر بحران‌های پس از آن یا به تعبیری «بحران‌های پساکرونا» باشیم. از این رو کشورها، نیازمند اتخاذ سیاست‌های عالمانه‌ای بر پایه «دانش» و «پژوهش» برای مقابله با چالش‌های ناشی از این پاندمی هستند.

حکمرانی پساکرونا و چگونگی گذار از این دوره، یک چالش جدی به شمار می‌رود که برای عبور از آن نیازمند هم‌افزایی دستگاه‌های مسئول هستیم؛ از این رو به نظر می‌رسد نقش دانشگاه به عنوان یک سازمان علمی و توجه ویژه به جایگاه آن در حل بحران‌های پیش رو، بسیار پررنگ، قابل اتکا و البته انکار ناشدنی است. بدیهی است در شرایط حساس فعلی، ضرورت دارد که دانشگاه‌ها با پایبندی به وظایف و تکالیف اجتماعی خود، تمام ظرفیتشان را برای مدیریت این بحران فراگیر، بالاخص در مجموعه تحت امر خود به کار ببندند.

در این جستار پس از بررسی تصمیمات اتخاذ شده توسط چند دانشگاه خارج از کشور پس از شیوع ویروس کرونا به تجربیات برخی از دانشگاه‌های برتر کشور اشاره شده است. در ادامه نیز پیشنهاداتی برای واحدهای زیر مجموعه معاونت فرهنگی-اجتماعی و دانشجویی در شرایط کرونایی و پساکرونایی ارائه شده است. دانشگاه‌های مورد بررسی در این گزارش عبارتند از: هاروارد- آکسفورد- کمبریج- منچستر- ملبورن- آمستردام- پیتزبورگ و ...

ارسال وضعیت اعتبارات مصوب معاونت در سال جاری به تفکیک واحدها

پس از ارسال نامه‌هایی با موضوع «بودجه پیشنهادی واحدهای معاونت فاد برای سال ۹۹» و «بررسی وضعیت اعتبارات معاونت در سال جاری و تطبیق بودجه پیشنهادی واحدها با اعتبار مصوب» توسط معاونت محترم فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی، گروه مطالعات برای تکمیل آرشیو خود اقدام به گردآوری بررسی‌های تطبیقی و انجام ارزیابی‌های مالی وضعیت اعتبارات معاونت در سال جاری به تفکیک واحدها نموده است.

تدوین گزارش اقدام‌های به عمل آمده در معاونت فاد در خصوص "رونق تولید و جهش تولید"

احتراما در پاسخ به نامه معاون محترم برنامه ریزی و توسعه منابع دانشگاه با موضوع برنامه‌ها و اقدام‌های مؤثر دانشگاه در خصوص رونق تولید و جهش تولید، گزارش اقدام‌های به عمل آمده در معاونت فاد در خصوص "رونق تولید و جهش تولید" در سه ماهه اول سال ۹۹ به‌مراه لیست برنامه‌ها و اقدام‌های اجرایی ۹ ماه آتی سال جاری به شرح زیر تدوین شد:

جدول ۵. فرم برنامه‌ها و اقدام‌های مؤثر معاونت فاد دانشگاه فردوسی مشهد در راستای جهش تولید در سال ۱۳۹۹

ردیف	لیست اقدامات صورت گرفته در راستای جهش تولید در ۳ ماه اول سال ۱۳۹۹	لیست برنامه‌ها و اقدامات آتی معاونت/ واحد تا پایان سال ۱۳۹۹
۱	انجام طرح بررسی و آسیب‌شناسی ادغام معاونت فرهنگی - اجتماعی با معاونت دانشجویی	انجام طرح دلایل آموزشی - فرهنگی و فردی افزایش سنوات دانشجویان تحصیلات تکمیلی
۲	تشکیل کارگروه تخصصی از اساتید با هدف ایده‌پردازی و مدل سازی در حوزه جهش تولید	حمایت از فعالیت‌های نخبگان دانشگاهی و به ویژه انجمن‌های علمی دانشجویی در حوزه‌های پژوهشی، کشف و اختراع
۳	برنامه‌ریزی جهت مشارکت و استفاده از توان علمی و تخصصی اساتید و دانشجویان دانشگاه در قالب فعالیت‌های داوطلبانه علمی فرهنگی و اجتماعی	حمایت و پشتیبانی از تغییر رویکرد پایان‌نامه‌های کاربردی دکتری و کارشناسی ارشد برای تحقق شعار "جهش تولید" و نیز اقتصاد مقاومتی
۴	برنامه‌ریزی جهت تقویت ارتباط صنعت و دانشگاه در جهش و رونق تولید با حمایت از تشکلهای دانشجویی به ویژه انجمن‌های علمی دانشجویی	حمایت از راه اندازی و توسعه کسب و کارهای فناورانه دانشجویی در قالب همایش و رویدادهای کارآفرینی و حمایت از طرح‌های مرتبط انجمن‌های علمی دانشجویی
۵	طراحی و ساخت سیستم‌های ضد عفونی کننده دست و سطوح توسط انجمن‌های علمی دانشگاه برای واحدهای دانشگاهی	برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی مهارت افزا برای دانشجویان توسط تشکلهای دانشجویی، انجمن‌های علمی و کانون‌های فرهنگی
۶		برگزاری مناظرات دانشجویی و کرسی‌های آزاداندیشی برای دانشجویان و اساتید و بهره‌برداری از ایده‌های خلاقانه دانشگاهیان با موضوع تحقق جهش تولید، راهبردها و راهکارهای اقتصاد مقاومتی و رفع موانع پیش روی آنها
۷		اقدامات عملی، ترویجی و تبلیغی در راستای تحقق اهداف مربوط به موضوع جهش تولید در حوزه‌های گوناگون آموزشی، فرهنگی، پژوهش و فناوری، اشتغال و نوآوری
۸		همکاری و هم‌افزایی درون بخشی واحدهای اداری دانشگاه و نیز بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی و فرهنگی دستگاه‌ها و سازمان‌های برون دانشگاهی جهت تقویت و توسعه فعالیت‌ها و اقدامات برنامه‌ریزی شده دانشگاهیان در راستای تحقق رونق اقتصاد و جهش تولید
۹		ایجاد مجتمع بزرگ نمایشگاهی دانشگاه جهت نمایش و عرضه دستاوردهای علمی فرهنگی و اجتماعی دانشگاهیان، مراکز رشد، شرکت‌های دانش بنیان و همچنین کسب و کارهای نوآورانه دانشجویی در مقیاس شهری، استانی و ملی

تدوین فایل کارنامه فعالیت‌های اجتماعی و داوطلبانه دانشجویی (کارفاد) جهت ارائه در هیئت رئیسه

دانشگاه

به منظور ایجاد انگیزه در جهت افزایش مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های داوطلبانه و همچنین ارائه گواهی مربوط به شرکت در فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه، مدیریت فرهنگی و فعالیت‌های داوطلبانه بر آن شد که در پایان فارغ‌التحصیلی هر دانشجوی فعال فرهنگی کارنامه‌ای معادل آموزشی، جهت امور فرهنگی تدوین و به دانشجویان با مهر و اعتبار کافی ارائه دهد. بدین منظور طی جلسات زیادی شاخص‌ها و امتیازات هر فعالیت فرهنگی تدوین نهایی و در قالب یک کارنامه انجام شد. گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی به منظور تکمیل این طرح طی نامه‌ای به همه مدیریت‌های معاونت فاد خواستار بررسی این کارنامه و ارائه نکات و موارد احتمالی جهت تکمیل کارنامه گردید و نظرات جمع‌آوری شده در کارنامه تصحیح و به معاون محترم فرهنگی اجتماعی و دانشجویی دانشگاه و همچنین مدیر فرهنگی و فعالیت‌های داوطلبانه ارائه گردید.

جدول ۶: کارنامه فعالیت‌های اجتماعی و داوطلبانه دانشجویی (کارفاد)

ردیف	فعالیت‌ها	اهداف	سطوح سنجش	الگوی سنجش	نمره ارزشیابی	گواهی مربوط	مرجع تأیید
۱	عضویت و حضور در فعالیت‌های داوطلبانه دانشگاه	۱- ایجاد انگیزه در افزایش سطح مشارکت‌های درون تشکیلاتی - کسب تجربه انجام کار گروهی و تشکیلاتی	عضویت عادی	- حضور در انجمن‌ها و تشکیلات دانشجویی به مدت یک سال تحصیلی - چاپ حداقل ۱-۳ مقاله در نشریات دانشجویی	۳	تمامی مدیریت‌های معاونت فاد	مدیریت فرهنگی و فعالیت‌های داوطلبانه
			عضویت فعال	- حضور یک سال یا دو سال تحصیلی در سازمان و تشکیلات دانشجویی - صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر، انتشار و چاپ نشریه تا ۵ شماره	۶		
			عضویت ویژه	- فعالیت به عنوان عضو مؤسس یا فعالیت بیش	۱۰		

			از دو سال تحصیلی یا عضویت در شورای مرکزی و دبیری تشکل - صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر، انتشار و چاپ نشریه بیش از ۵ شماره				
۲	طراحی و پیشنهاد اجرای برنامه های داوطلبانه	۱- تشویق و ترغیب دانشجویان به بهره مندی از توانمندی و خلاقیت های شخصی	مقدماتی	طراحی و اجرای حداقل ۳ برنامه در سطح دانشکده و ۱ برنامه در سطح دانشگاه	۳	معاون آموزشی و فرهنگی و فعالیت های داوطلبانه	مدیریت فرهنگی و فعالیت های داوطلبانه
		۲- فراهم ساختن زمینه مشارکت داوطلبانه در فعالیت های فرهنگی و اجتماعی	نیمه حرفه ای	طراحی و اجرای ۴-۱۱ برنامه در سطح دانشکده و حداقل ۲ برنامه در سطح دانشگاه	۶	روابط عمومی دانشگاه/ مدیریت فرهنگی و فعالیت های داوطلبانه	
		۳- شکوفایی استعدادها و بروز خلاقیت علمی، فرهنگی و اجتماعی دانشجویان	حرفه ای	- طراحی و اجرای ۱۲ برنامه و یا بیشتر در سطح دانشکده - طراحی و اجرای ۶ برنامه و یا بیشتر در سطح دانشگاه - طراحی و اجرای حداقل ۱ برنامه در سطح ملی	۱۰		
۳	همکاری موثر با واحدهای ستادی دانشگاه (تایید به واحد بدون	۱- توسعه و تقویت ارتباطات و تعاملات دانشجویان با واحدهای دانشگاهی.	خوب بسیار خوب	توصیه نامه از طرف رئیس و یا معاون فرهنگی دانشکده و مدیران واحدهای ستادی	۳ ۶	معاون آموزشی و فرهنگی و فعالیت های داوطلبانه	مدیریت فرهنگی و فعالیت های داوطلبانه

	کار (دانشجویی)	۲- تقویت مهارت انجام کار گروهی و مشارکت در برنامه های جمعی	عالی		۱۰	واحدهای ستادی	
۴	دستکاری خدمات و فعالیت های داوطلبانه (تحت نظارت مستقیم عضو هیئت علمی)	۱- تقویت و ارتقاء توانمندی های دانشجویان در حوزه های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی ۲- ایجاد امکان زمینه انتقال تجربه بین نسلی در زمینه های آموزشی، پژوهشی و فرهنگی	خوب	یک ترم همکاری با تایید استاد مربوط	۳	گواهی اعضای هیأت علمی	مدیریت فرهنگی و فعالیت های داوطلبانه
			بسیار خوب	تاییدیه استاد مبنی بر دو ترم مستمر و یا سه ترم غیر مستمر از همکاری	۶		
			عالی	ارائه گواهی سیستمی ارزیابی توسط مخاطب (برای بیش از دو ترم/برنامه)	۱۰		
۵	فعالیت های داوطلبانه برون مرزی با محوریت بین المللی دانشگاه	۱- ایجاد تبادلات فرهنگی بین دانشجویان کشورهای مختلف ۲- ایجاد انگیزه به منظور اعتلای علم و فرهنگ و گسترش ارتباطات بین الملل دانشگاه ۳- گسترش دوستی ها و نزدیکی هرچه بیشتر با دانشجویان سایر ملل ۴- ارتقای توانمندی های دانشجویان در زمینه تعاملات و مراودات بین فرهنگی	عادی	شرکت انفرادی در برنامه های برون مرزی	۳	مدیریت فرهنگی و فعالیت های داوطلبانه / اداره امور دانشجویان بین الملل	مدیریت فرهنگی و فعالیت های داوطلبانه
			فعال	شرکت تیمی در برنامه های برون مرزی	۶		
			ویژه	کسب افتخار بصورت انفرادی و یا تیمی در برنامه های برون مرزی	۱۰		
۶	گذراندن دوره های مهارتی و	۱- ارتقاء مهارت ها و توانمندی های فردی	مقدماتی	شرکت کننده در ۲ برنامه	۳	تمامی مدیریت	مدیریت فرهنگی

و فعالیت های داوطلبانه	های معاونت فاد	۶	مجری در ۲ برنامه	نیمه حرفه‌ای	۲- کسب تجربه و مهارت کار گروهی ۳- بالارفتن توان اشتغال پذیری دانشجویان	آموزشی با محوریت تجربه آموزی انجام فعالیت- های داوطلبان	
		۱۰	مدرس یا مربی (مشروط به برگزاری رایگان دوره آموزشی)	حرفه ای			
مدیریت فرهنگی و فعالیت های داوطلبانه	تمامی مدیریت های معاونت فاد/ سیستم کار دانشجویی معاونت فاد	۳	تا یک ترم	مقدماتی	۱- تقویت مهارت در زمینه اشتغال و آشنایی با فضای کسب و کار ۲- تقویت تعلق خاطر و حس مشارکت در انجام امور اجرایی دانشگاه ۳- دستیابی به رزومه کاری جهت بهره مندی از آن در آینده شغلی ۴- پویایی محیط دانشگاه با ایجاد ارتباط و تعامل دانشجویان و بخش های اداری دانشگاه	۷ کار دانشجویی و کسب تجربه فعالیت اجرایی در دانشگاه	
		۶	دو ترم	نیمه حرفه‌ای			
		۱۰	سه ترم و یا بیش از سه ترم	حرفه ای			
مدیریت فرهنگی و فعالیت های داوطلبانه	تمامی مدیریت های معاونت فاد	۳	درون دانشگاهی	مقدماتی	۱- حمایت از رشد و شکوفایی استعدادها و توانمندی های دانشجویان	۸ شرکت در مسابقات درون دانشگاهی،	

		۶	منطقه‌ای	نیمه حرفه‌ای	۲- آشنایی و کسب تجربیات علمی، ورزشی، فرهنگی و اجتماعی در عرصه رقابت‌ها ۳- تشویق دانشجویان فعال و نخبه علمی، ورزشی و فرهنگی ۴- ترویج فرهنگ مناسب برای ایجاد رقابت‌های سالم در عرصه‌های علمی، ورزشی و فرهنگی.	ملی و بین- المللی و کسب رتبه
		۱۰	ملی (داخل ایران)	حرفه‌ای		
مدیریت فرهنگی و فعالیت های داوطلبانه	تمامی مدیریت های معاونت فاد/ معاون آموزشی و فرهنگی دانشکده	۳	عضویت در واحدهای خیریه ای درون و برون دانشگاهی	عادی	۱- ایفای نقش دانشجویان در حوزه مسئولیت اجتماعی ۲- تقویت و تشویق آرمان‌های خیرخواهانه و انسان دوستانه دانشجویان ۳- بستر سازی برای انجام امور نیکوکارانه در فضای دانشگاه	۹ فعالیت‌های داوطلبانه خیریه‌ای درون و برون دانشگاهی
		۶	مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های خیریه‌ای مصوب و یا دارای مجوز برون دانشگاهی (هر مورد سه امتیاز)	فعال		
		۱۰	- طراحی و اجرای برنامه‌های میدانی خیریه‌ای (هر مورد پنج امتیاز) - عضویت در نهادهای خیریه ای مردم نهاد	ویژه		
مدیریت فرهنگی و فعالیت	تمامی مدیریت های معاونت	۳	- حضور در جلسات رسمی (هر ارائه گواهی یک امتیاز)	عادی	۱- گسترش و تعمیق تعاملات سازنده و هم‌افزا با مراکز فرهنگی	۱۰ فعالیت‌های داوطلبانه تاثیرگذار با نهادهای

های داوطلبانه	فاد/ گواهی حضور از سازمان ها و نهادهای بیرونی	۶	مشارکت در برنامه‌های سایر نهادها (عضویت در کارگروه ها و شوراهای مربوط، هر مورد دو امتیاز) مشارکت اجرایی در برنامه ها (مشروط به ارائه گواهی و برای هر برنامه دو امتیاز)	فعال	و اجتماعی برون دانشگاهی ۲- استفاده از توانمندی‌های فرهنگی و اجتماعی عوامل و دستگاه‌های اثرگذار بیرون از دانشگاه	بیرونی جهت گسترش روابط دانشگاه و جامعه	
		۱۰	- جذب کمک‌های مالی جهت اجرای برنامه در داخل دانشگاه - عقد قرارداد یا تفاهم- نامه بین واحدهای دانشجویی و یا نهادهای برون مرزی - عضویت در نهادهای مردم نهاد (احکام سازمان ورزش و جوانان)	ویژه			
				مجموع امتیازات دانشجو از ۱۰۰	نهادینه‌سازی فعالیت- های داوطلبانه در دانشگاه و جامعه	فعالیت داوطلبانه در ده محور	جمع
					۴۰-۲۰	خوب	سطح دریافتی
					۶۰-۴۱	بسیار خوب	
					۸۰-۶۱	عالی	
					۱۰۰-۸۱	ممتاز	

تدوین اقدامات گروه در زمینه صیانت از حقوق شهروندان در نظام اداری

اقدامات گروه مطالعات و برنامه‌ریزی در زمینه صیانت از حقوق شهروندان در نظام اداری - سلامت اداری و صیانت از حریم امنیت عمومی و حقوق شهروندی، به شرح زیر می‌باشد:

۱. آسیب‌شناسی انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد؛
۲. آسیب‌شناسی دستورالعمل اجرایی و شیوه‌نامه برگزاری انتخابات نشریات دانشجویی؛
۳. بررسی وضعیت فضای عمومی در دانشگاه فردوسی مشهد؛
۴. پایش فضای فرهنگی-اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد (موج دوم)؛
۵. تبیین و ارائه راهکارهای ارتقاء تأثیرات اجتماعی شورای صنفی دانشجویان در دانشگاه فردوسی مشهد؛
۶. ارزیابی و کیفیت‌سنجی فضای مجازی معاونت فرهنگی-اجتماعی و دانشجویی دانشگاه؛
۷. سنجش میزان آگاهی و نظر ذی‌نفعان نسبت به ارائه خدمات دانشجویی؛
۸. ارزیابی، آسیب‌شناسی و ارائه راه کار خدمات مدیریت رفاه و سلامت.

تدوین موضوعات پیشنهادی جهت طرح در نشست‌های معاونت‌های دانشجویی و معاونت‌های فرهنگی و

اجتماعی دانشگاه‌های منطقه ۹ کشور

با توجه به استقرار دبیرخانه نشست‌های معاونت‌های دانشجویی و معاونت‌های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های منطقه ۹ کشور در دانشگاه فردوسی مشهد، گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی این موضوعات را برای ارائه در این نشست‌ها پیشنهاد داد:

الف- معاونت‌های فرهنگی و اجتماعی

۱. آسیب‌شناسی انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد؛
۲. تحلیل محتوای نشریات دانشجویی سال ۱۳۹۷ دانشگاه فردوسی مشهد و بررسی دستورالعمل اجرایی و شیوه‌نامه برگزاری انتخابات نشریات؛
۳. بررسی وضعیت فضای عمومی در دانشگاه فردوسی مشهد؛
۴. پایش فضای فرهنگی - اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد (موج دوم)؛
۵. تجربه‌نگاری فرهنگی - اجتماعی با محور مشارکت؛
۶. ارزیابی و کیفیت‌سنجی فضای مجازی معاونت فرهنگی-اجتماعی و دانشجویی دانشگاه.

ب- معاونت‌های دانشجویی

۱. سنجش میزان آگاهی و نظر ذی‌نفعان نسبت به ارائه خدمات دانشجویی؛
۲. تبیین، و ارائه راهکارهای ارتقاء تأثیرات اجتماعی شورای صنفی دانشجویان در دانشگاه فردوسی مشهد؛
۳. ارزیابی، آسیب‌شناسی و ارائه راه کار خدمات مدیریت رفاه و سلامت؛
۴. ارزیابی و کیفیت‌سنجی فضای مجازی معاونت فرهنگی-اجتماعی و دانشجویی دانشگاه.

پیشنهاد زمان برگزاری هفته فرهنگی در دانشگاه

با توجه به طرح موضوع برگزاری هفته فرهنگی دانشگاه در جلسه مدیرکل محترم فرهنگی وزارت عتف با معاونان فرهنگی و اجتماعی دانشگاه های منطقه ۹ کشور، با بررسی جوانب مختلف موضوع، تاریخ برگزاری این رویداد در نیمه دوم آبان ماه در تقویم فرهنگی دانشگاه ها پیشنهاد شد. دلایل پیشنهاد تاریخ فوق عبارتند از:

۱. زمان‌های حداکثر حضور و اوج فعالیت‌های غیر آموزشی دانشجویان در نیمسال اول سال تحصیلی آبان و آذر ماه و در نیمسال دوم اردیبهشت‌ماه است.

۲. در آذر ماه، شاهد برگزاری برنامه‌های مرتبط با روز دانشجو و هفته پژوهش هستیم. از این حیث تراکم و تداخل برنامه شکل می‌گیرد.

۳. در آبان‌ماه: الف. روز ۱۳ آبان فضای جامعه بیشتر رنگ دانش‌آموزی داشته و دانشگاه برنامه مشخصی در این خصوص ندارد. ب. روز ۱۴ آبان روز فرهنگ عمومی بوده و ج. روز ۲۴ آبان روز کتاب و کتابخوانی است. لذا از ۱۴ تا ۲۴ آبان زمان مناسبی برای ثبت و برگزاری این رویداد در دانشگاه است.

۴. در اردیبهشت‌ماه نیز اولاً مناسبت هفته آموزش و برنامه‌های آن را شاهد هستیم و ثانياً چون در نیمسال دوم سال تحصیلی، اردیبهشت تنها ماه فعالیت غیر آموزشی دانشجویان است، تراکم برنامه‌های فرهنگی، برای برگزاری مطلوب برنامه های این رویداد، مزاحمت ایجاد خواهد کرد.

تدوین فایل پیش‌نویس تفاهم‌نامه پیشنهادی در موضوع قاچاق کالا و ارز

با توجه به نامه مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خراسان رضوی به رئیس دانشگاه در خصوص تدوین گزارش اقدامات انجام شده در خصوص مصوبات جلسه تخصصی کارگروه فرهنگی تبلیغی کمیسیون مبارزه با قاچاق کالا و ارز با معاون محترم فرهنگی اجتماعی دانشگاه، فایل پیش‌نویس تفاهم‌نامه ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم توسط گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی تدوین شد. همچنین فهرستی از پایان‌نامه‌های دانشگاه با موضوع مبارزه با قاچاق کالا و ارز تهیه و به دبیرخانه این اداره ارسال گردید.

برگزاری کارگاه آموزشی عهدنامه اخلاقی دانشجویان

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با ارسال نامه‌ای به دانشگاه‌های کشور فهرستی از کارگاه‌های آموزشی الکترونیکی پیشنهادی خود را ارائه نمود. پس از ارجاع نامه توسط معاون آموزشی دانشگاه به معاون فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی دانشگاه، مقرر گردید کارگاهی با عنوان عهدنامه اخلاقی دانشجویان با حضور تعدادی از دانشجویان فعال فرهنگی برگزار گردد. گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی پس از هماهنگی های لازم اقدام به برگزاری الکترونیکی این کارگاه با حضور دو تن از اساتید دانشکده الهیات و مشارکت ۱۴۵ نفر از دانشجویان فعال فرهنگی در تاریخ ۲۸ مهرماه ۱۳۹۸ نمود.

عملکرد گروه در حوزه پایش و ارزیابی

به توجه به مأموریت شماره ۳ گروه مطالعات و برنامه‌ریزی تحت عنوان «پایش و ارزیابی مستمر فضای فرهنگی-اجتماعی دانشگاه و وضعیت ارائه خدمات رفاه و سلامت دانشجویی» فعالیت‌ها و اقداماتی از جنس فعالیت پژوهشی صورت گرفت. اقدامات انجام شده در این حوزه به شرح زیر است:

جدول ۷. فعالیت‌های حوزه پایش و ارزیابی

ردیف	عنوان فعالیت یا اقدام	زمان شروع	زمان اتمام	هزینه پیشنهادی (میلیون تومان)	هزینه محقق شده (میلیون تومان)
۱	تعیین و ارائه راهکارهای ارتقاء تاثیرات اجتماعی شورای صنفی دانشجویان در دانشگاه فردوسی مشهد	بهمن ۹۶	آبان ۹۸	۲۲	۲۲
۲	پایش فضای فرهنگی-اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد (موج دوم)	اسفند ۹۶	آبان ۹۸	۳۸,۵	۳۸,۵
۳	میزان آگاهی دانشجویان، کارشناسان و اعضای هیئت علمی از بنیاد دانشگاهی	آبان ۹۷	آبان ۹۷	—	—
۴	ارزیابی وضعیت ارائه خدمات بهداشتی و نظافتی در خوابگاه‌های دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد	آبان ۹۷	آبان ۹۷	-----	-----
۵	ارزیابی سی و سومین جشنواره ملی قرآن و عترت دانشجویان کشور	آبان ۹۷	آبان ۹۷	-----	—
۶	پیگیری ثبت و تکمیل اطلاعات فعالیت های مدیریت های معاونت فاد در سامانه MIS	آبان ۹۷	ادامه دارد	-----	-----
۷	ارزیابی فعالیت های مدیران معاونت فاد براساس بسته پیشنهادی ارائه شده توسط گروه	آذر ۹۷	ادامه دارد	-----	-----
۸	آسیب شناسی انجمن های علمی دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد	فروردین ۹۸	تیر ۹۸	-----	-----
۹	پایش فعالیت‌های فرهنگی اجتماعی اعضای هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد به قصد برندسازی	تیر ۹۸	آبان ۹۸	-----	-----
۱۰	ارزیابی کیفیت برگزاری همایش نوورودهای دانشگاه فردوسی مشهد	مهر ۹۸	مهر ۹۸	-----	-----

۱۱	سنجش آگاهی دانشجویان از شورای انضباطی دانشگاه فردوسی مشهد	مهر ۹۸	آبان ۹۸	-----	-----
۱۲	بررسی میزان استفاده و رضایت از خدمات مدیریت رفاه و سلامت	آبان ۹۸	در حال انجام	-----	-----
۱۳	وضعیت نیروی انسانی موجود و مورد نیاز معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی	آبان ۹۸	اسفند ۹۸	-----	-----
۱۴	ارزیابی کیفیت برگزاری دومین جشنواره سراسری کرسی‌های آزاد اندیشی	آذر ۹۸	آذر ۹۸	-----	-----
۱۵	راه‌اندازی سامانه جامعه نظرسنجی معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی	آذر ۹۸	در حال انجام	-----	-----
۱۶	بررسی نهادگرایانه امکان اجرای پارلمان دانشجویی	اردیبهشت ۹۹	ادامه دارد	۷	۳
۱۷	ارزیابی و کیفیت سنجی فضای مجازی معاونت فاد و راهکارهای راهبردی بهبود آن	اردیبهشت ۹۹	خرداد ۹۹	-----	-----
۱۸	بررسی علل آموزشی و فرهنگی - اجتماعی سنواتی شدن دانشجویان تحصیلات تکمیلی	اردیبهشت ۹۹	مهر ۹۹	۳	۳
۱۹	بررسی نقش معماری و فضای فیزیکی حوزه عمومی دانشگاه فردوسی مشهد	اردیبهشت ۹۹	مرداد ۹۹	۰/۷	۰/۷
۲۰	ارزیابی و آسیب شناسی ادغام دو معاونت فرهنگی و دانشجویی	اردیبهشت ۹۹	تیر ۹۹	-----	-----
۲۱	جمع آوری اطلاعات مورد نیاز سازمان دانشجویان در خصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر	اردیبهشت ۹۹	اردیبهشت ۹۹	-----	-----
۲۲	تحلیل محتوای نشریات دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۹۷	تیرماه ۹۸	خرداد ۹۹	۱۰/۲۵۰	۱۰/۲۵۰
۲۳	تحلیل محتوای نشریات دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۹۸	تیرماه ۹۹	ادامه دارد	۶/۵	۴
۲۴	گزارش فعالیت معاونت‌های فرهنگی و اجتماعی منطقه ۹ کشور در عصر کرونا	مرداد ۹۹	مرداد ۹۹	-----	-----
۲۵	گزارش فعالیت معاونت‌های دانشجویی منطقه ۹ کشور در عصر کرونا	مرداد ۹۹	مرداد ۹۹	-----	-----
۲۶	بررسی دستاوردها، قابلیت‌ها، تنگناها و راهکارهای حل مشکلات موجود در واحدهای معاونت فاد	آبان ۹۹	آبان ۹۹	-----	-----

در ادامه فعالیت‌های این حوزه ذکر شده است:

طرح تبیین و ارائه راهکارهای ارتقاء تاثیرات اجتماعی شورای صنفی دانشجویان در دانشگاه فردوسی مشهد

در سال‌های اخیر، دانشگاه‌ها تلاش نمودند فضایی مناسب‌تری برای مشارکت دانشجویان در اداره دانشگاه در حوزه‌های مختلف فراهم کنند. تشکیل شورای صنفی دانشجویی گامی در این راستاست، ولی مشارکت دانشجویان در اداره دانشگاه امری آسان نخواهد بود و با دشواری‌هایی روبرو است. این تشکل نوپا دارای کمیته‌های مختلفی است که قادر است به عنوان بازوی نظارتی و حمایتی عمل نماید. با این وجود این تشکل نیز مانند هر انجمن نوپای دیگری دارای مسائل و مشکلات ویژه خود است که می‌بایست به بررسی و حل آنها پرداخت. از مهمترین مشکلات این تشکل، مشارکت پایین دانشجویان در تشکیل شورای صنفی و انتخابات مربوط به آن، مقبولیت و عملکرد آن، نحوه تعامل با مدیران دانشگاهی و... می‌باشد.

تحقیق حاضر درصدد بررسی؛

- عملکرد شورای صنفی دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد؛

- حوزه‌های اثرگذاری فرهنگی- اجتماعی؛

- راهکارهای تقویت شورا؛

می باشد.

این پژوهش بر اساس اهداف، از نوع کاربردی بوده و از این حیث محقق درصدد است راهکارهایی عملی در جهت ارتقای موضوع یاد شده ارائه نماید. بر اساس نحوه گردآوری داده‌ها، روش اجرای تحقیق، شامل روش‌های کمی از جمله روش پیمایشی و روش‌های کیفی از جمله مصاحبه بوده است. در بخش کیفی تحقیق نیز با ۱۲ نفر از مسئولین دانشگاهی مرتبط با شورای صنفی و همچنین با ۱۰ نفر از دبیران و اعضای شورای صنفی مصاحبه شد. در تعیین تعداد مصاحبه‌های مورد نیاز، تحقق قاعده اشباع نظری در نمونه‌گیری هدفمند به عنوان شیوه رایج در نمونه‌گیری‌های مطالعات کیفی مد نظر بوده است. بدین صورت که مصاحبه‌ها با افراد مطلع تا زمانی ادامه پیدا نمود که محققین متوجه داده‌های تکراری و به عبارتی اشباع نظری شدند.

در بخش کمی تحقیق اطلاعات مربوط به ۱۳۴ دانشجوی کارشناسی، ۷۰ دانشجوی کارشناسی ارشد و ۱۸ دانشجوی دکتری مورد تحلیل قرار گرفت. نتایج مربوط به این بخش به این صورت بود که؛

میزان موفقیت شورای صنفی در سطح دانشکده‌ها و دانشگاه پایین و میزان دستیابی شورای صنفی به اهدافش نیز پایین ارزیابی شده است.

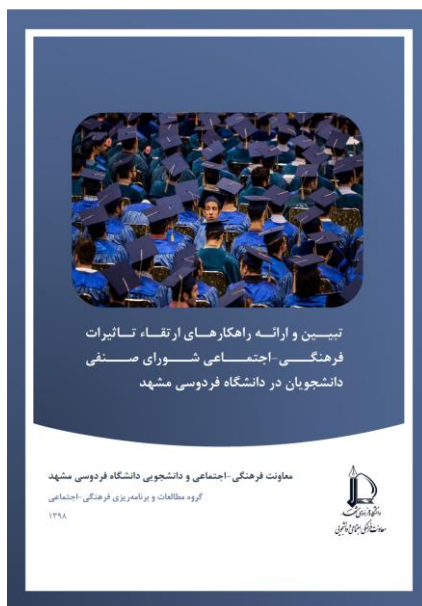
در بخش کیفی کار نیز نتایج متنوعی بدست آمد از جمله اینکه ارتباط اعضای شورای صنفی با مدیران و مسئولین مرتبط آنچنان که شایسته است موثر و کارساز نبوده است.

علاوه بر نکات مثبت ذکر شده برخی مسایل و نکات منفی نیز در مصاحبه‌ها و بخش کمی تحقیق بدست آمده از آن جمله؛

۱- جبهه‌بندی دانشجو- استاد؛

۲- ضعف در اطلاع رسانی شورا؛

- ۳- غیر فعال بودن بعضی کمیته های شورا؛
 - ۴- عدم اطلاع کافی از آیین نامه شورای صنفی.
- شورای صنفی دانشجویی مانند هر تشکل نوپای دیگر با مسائل و مشکلات و محدودیت‌های خاصی مواجه است از جمله:
۱. ناشناخته بودن این تشکل در بین جامعه دانشجویی؛
 ۲. شفاف نبودن آیین نامه شورا؛ چنانکه باعث سردرگمی برخی از اعضای این شورا و یا سوء برداشت و یا اختلاف با مدیران دانشگاهی شده است؛
 ۳. نداشتن تجربه لازم در خصوص نحوه درخواست مطالبات صنفی از مدیران دانشگاهی؛
 ۴. ناهماهنگی و تعارض در بخشی از بدنه شورای صنفی؛
 ۵. عدم پذیرش و مقبولیت از سوی برخی از مسئولین دانشگاهی؛
 ۶. عدم ارتباط و تعامل صحیح با شورای قبلی جهت کسب و انتقال تجربیات و ...
- نتایج این تحقیق نشان می‌دهد علیرغم ارزیابی پایین عملکرد شورای صنفی از سوی دانشجویان در بخش کمی طرح اما در مجموع ایجاد این تشکل و برخی از عملکردهای آن از سوی برخی مسئولین دانشگاهی، اعضای شورای صنفی و بدنه دانشجویی طی مصاحبه‌ها که به گونه‌ای عمیق‌تر به موضوع پرداخته شده است مثبت ارزیابی شده و اعتقاد بر اینست که در مدیریت بهتر حوزه صنفی دانشجویی به دانشگاه کمک‌های خوبی نموده است.

شکل ۱۳. تبیین و ارائه راهکارهای ارتقاء تأثیرات فرهنگی اجتماعی شورای صنفی دانشجویان در دانشگاه فردوسی مشهد

طرح پایش فضای فرهنگی-اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد (موج دوم)

هدف اصلی این طرح شناسایی وضعیت فضای فرهنگی-اجتماعی دانشجویان و اساتید دانشگاه فردوسی است. در این طرح با استفاده از روش پیمایش، مصاحبه‌های کیفی و بررسی اسنادی در یک دوره دوساله، حوزه‌های زیر مورد بررسی قرار گرفت:

- فعالیت‌ها و مصرف کالاهای فرهنگی دانشجویان؛
- نگرش‌ها و رفتارهای دینی؛
- ارزش‌ها و نگرش‌های اجتماعی و فرهنگی؛
- پیمایش گذران وقت؛
- وضعیت سرمایه اجتماعی؛
- وضعیت آسیب‌های اجتماعی؛
- نشاط و امید اجتماعی؛
- پایش مصرف و فعالیت‌های فضای مجازی.

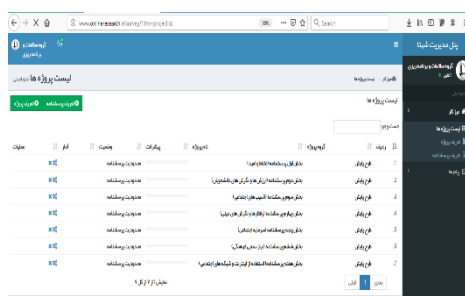
جامعه آماری این پژوهش، کلیه دانشجویان و اساتید دانشگاه فردوسی مشهد در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ بوده است. این طرح در هفت فاز اصلی انجام شده است.

تغییرات نسبت به موج اول:

- تغییر در برخی سوالات؛
- اضافه کردن برخی موضوعات مانند ملاک‌های ازدواج، تمایل به مهاجرت، اشتغال و کارآفرینی در آموزش، نگرش دانشجویان غیر ایرانی، فضای مجازی و ...؛
- تغییر در حجم و روش نمونه‌گیری؛
- تغییر در روش گردآوری داده‌ها (سیستم پایش)؛
- تغییر در روش گزارش‌دهی (متن‌های سیاست‌گذاری).

روش اجرا:

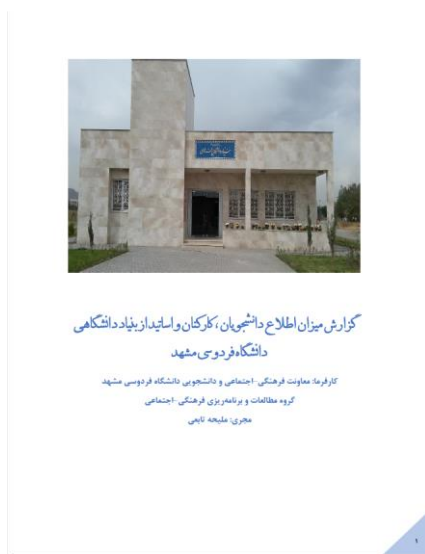
- استفاده از سیستم نرم‌افزاری پایش توسط نمونه‌ای از ۱۲۶۰ نفر از دانشجویان دانشگاه.

شکل ۱۴. نمونه نرم‌افزار پایش

میزان آگاهی دانشجویان، کارشناسان و اعضای هیئت علمی از بنیاد دانشگاهی

این بررسی به منظور سنجش میزان آشنایی دانشجویان با بنیاد دانشگاهی فردوسی از نظر تعامل با این بخش و آشنایی با ساختار این بخش انجام گردید. برای گردآوری داده‌ها از بین دانشجویان، ابتدا پرسشنامه‌ای با محوریت آشنایی با بنیاد دانشگاهی و میزان تعامل و ارتباط با بنیاد طراحی گردید. از برنامه پرس لاین جهت طراحی پرسشنامه اینترنتی و توزیع فرم‌ها استفاده گردید. به این صورت که با پرسشنامه آنلاین بخشی از داده‌ها با حضور مستقیم و بی واسطه از افراد جمع‌آوری شد و بخش دیگری نیز از طریق شبکه‌های اجتماعی با ارسال لینک پرسشنامه برای افراد و گروه‌های کلاسی تهیه شد. به طور کلی ۱۹۵ نفر از دانشجویان و ۴۵ نفر از اساتید و کارمندان (جمعاً ۲۴۰ نفر) در این بررسی شرکت نمودند که نتایج و یافته‌ها در دو بخش اساتید و دانشجویان ارائه گردید. برای تهیه جدول و نمودار از خود برنامه آنلاین پرس لاین و قابلیت‌هایی که داشت استفاده شد. خروجی کار به صورت ارائه نمودار، جدول و توصیف یافته‌ها برای هر سؤال به تفکیک ذکر شده است. در بخش دانشجویان نیز نمونه‌ها با توجه به رشته‌های تحصیلی، جنسیت و سکونت در خوابگاه انتخاب و بررسی شد.

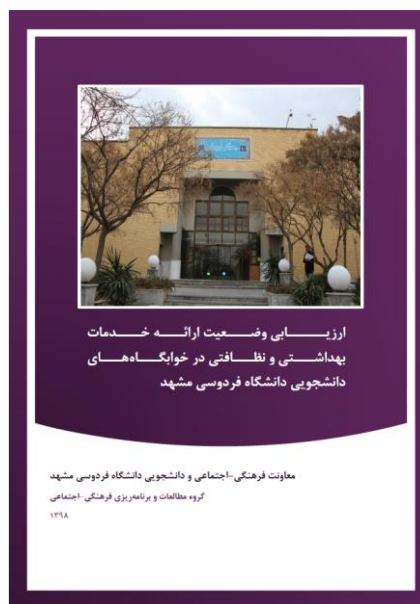
شکل ۱۵. گزارش میزان اطلاع دانشجویان، کارکنان و اساتید از بنیاد دانشگاهی دانشگاه فردوسی مشهد

ارزیابی وضعیت ارائه خدمات بهداشتی و نظافتی در خوابگاه‌های دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد

یکی از دغدغه‌های اصلی نظام‌های آموزشی، به ویژه آموزش عالی، کیفیت خدمات ارائه شده به فراگیران است. امروزه با ورود مفهوم کیفیت به حوزه خدمات مدیریت سازمان‌ها با چالش‌های جدیدی مواجه شده است. مدیران با در نظر گرفتن ابعاد مختلف سعی در شناسایی و ارتقای سطح آن‌ها در سازمان‌های خود دارند

در این جهت، سنجش کیفیت خدمات، از جمله گام‌های اساسی در تدوین برنامه‌های کیفیت به شمار می‌رود. بر اساس تعریف پارا سورامن، کیفیت خدمات یعنی میزان انطباق خدمات ارائه شده با انتظارات مشتری. درک و اندازه‌گیری ادراکات و انتظارات مشتریان یک جزء ضروری است که می‌تواند به منظور ارتقای کیفیت سازمان‌های ارائه دهنده خدمات مورد استفاده قرار گیرد.

مدیریت اداره امور خوابگاه‌ها، از حوزه‌های مهم مدیریتی در دانشگاه‌ها محسوب می‌گردد. زیرا، خدمات ارائه شده آنان در ارتباط مستقیم با دانشجویان غیربومی قرار می‌گیرد. می‌توان با افزایش رضایت دانشجویان ساکن خوابگاه رضایت کلی آنها را نه تنها از مجموعه دانشگاه که رضایت آنها را از دوران تحصیلشان در شهر مقدس مشهد افزایش داد. در همین راستا، جهت ارزیابی فرایند نظافت روزانه و خدمات نظافتی توسط شرکت گنجینه همیار آرکا از تکنیک مشاهده بوسیله محقق استفاده گردید. در کنار این امر به منظور تسلط کامل و همچنین ارزیابی جامع خدمات نظافتی مصاحبه با دانشجویان، سرپرستان خوابگاه و برخی از نیروهای خدماتی صورت گرفت. طبق آمار مأخوذ از اداره امور خوابگاه‌ها در سال ۱۳۹۷ تعداد دانشجویان خوابگاهی ۵۰۴۴ نفر بوده است که از این تعداد، ۲۳۹۶ نفر دانشجویان پسر ساکن در فجر و ۲۶۴۸ نفر دانشجویان دختر ساکن در پردیس‌های دانشگاه می‌باشند.

شکل ۱۶. ارزیابی وضعیت ارائه خدمات بهداشتی و نظافتی در خوابگاه‌های دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد

ارزیابی سی و سومین جشنواره ملی قرآن و عترت دانشجویان کشور

سی و سومین جشنواره ملی قرآن و عترت دانشجویان سراسر کشور پس از طی مراحل دانشگاهی، منطقه‌ای و سراسری، ۲۵ لغایت ۲۸ آبان ماه سال ۱۳۹۷ به میزبانی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در دانشگاه فردوسی مشهد برگزار شد. ارزیابی کیفیت برگزاری جشنواره به صورت الکترونیکی در انتهای روز اول مسابقات انجام شد. فرآیند این موضوع با ارسال پیامک به شرکت‌کنندگان و ارسال لینک فرم نظرسنجی صورت گرفت. همچنین تیم ارزیابی مستقر در اسکان با شرکت‌کنندگان درباره شرکت در نظرسنجی و ترغیب به اعمال نظر همت گماشتند. به طور کلی میزان رضایت شرکت‌کنندگان از کیفیت، فرآیند و ارائه خدمات انجام شده در برگزاری این جشنواره ۸۶/۵۸ درصد گزارش شده است.

پیگیری ثبت و تکمیل اطلاعات فعالیت های مدیریت های معاونت فاد در سامانه MIS

سامانه MIS سامانه‌ای دانشگاهی است که در آن اطلاعات هر بخش به صورت دستی توسط کارشناس مربوط تکمیل می‌گردد. در زیرمجموعه‌های معاونت فاد در هر بخش فردی به عنوان مسئول ثبت اطلاعات معرفی می‌گردد. گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی با تعامل با کارشناس مربوطه بر روند ثبت این اطلاعات نظارت داشته و آن را تکمیل می‌کند.

ارزیابی فعالیت های مدیران معاونت فاد براساس بسته پیشنهادی ارائه شده توسط گروه

معاونت محترم فرهنگی-اجتماعی و دانشجویی طی ارسال نامه‌ای به مدیریت‌های معاونت فاد با موضوع «تدوین گزارش عملکرد» گروه مطالعات و برنامه‌ریزی را موظف نمود تا جهت ارزیابی فعالیت های فصلی مدیریت های معاونت فاد بر اساس اسناد بالادستی، اهداف کلان و بویژه جهت گیری های دانشگاه، بر روند فعالیت‌های مدیران نظارت داشته باشد. این ارزیابی به صورت فصلی توسط گروه انجام می‌گیرد.

آسیب شناسی انجمن های علمی دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد

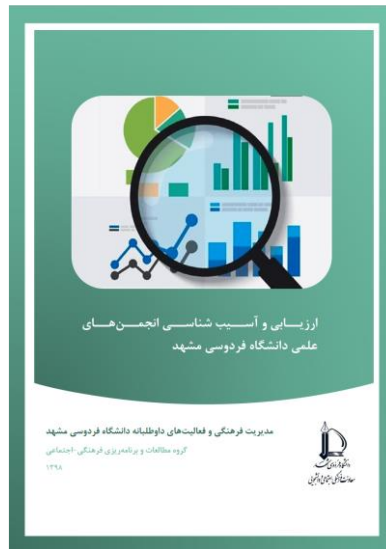
انجمن علمی، سازمانی داوطلبانه است که بر اساس توافق و مشارکت داوطلبانه گروهی از افراد متخصص در یک رشته علمی، تشکیل می‌شود. در این تعریف داوطلبانه بودن، تخصصی بودن و مشارکت متخصصان تأکید شده است. ویژگی‌های انجمن‌های علمی شامل: استقلال و خودمختاری و عدم وابستگی به دولت؛ خوداتکایی؛ خودبسندگی؛ دموکراتیک بودن؛ دارای جایگاه و پایگاه مردمی؛ غیربروکراتیک بودن؛ باز بودن به روی تجربه و نوآوری؛ انعطاف‌پذیری به‌ویژه در ارتباط با شرایط اجتماعی و تطابق با خواسته‌های مردمی؛ کارآمدی و مؤثر بودن در جلب مشارکت مردمی؛ تعامل باهم در همه سطوح محلی و ملی و حتی بین‌المللی در قالب جامعه مدنی است.

هدف از انجام این طرح، بررسی آسیب شناسی انجمن های علمی دانشجویی و ارائه راهکار برای حل آنهاست. بنابراین پژوهش از جهت هدف کاربردی و به لحاظ رویکرد، کیفی است. همچنین شیوه تحلیل توصیفی-تبیینی است. به منظور واکاوی دقیق عملکرد و شرایط انجمن‌های علمی دانشگاه و استخراج نقاط قوت و ضعف آن علاوه بر بررسی اسنادی (آیین‌نامه و گزارش عملکرد انجمن‌های علمی)؛ از مصاحبه‌های عمیق نیز استفاده گردید که در این بخش با مدیر فرهنگی، دانشجویان انجمن‌های علمی و کارشناس این بخش مصاحبه‌هایی صورت گرفت.

به طور کلی ۲۹۰ کد در مرحله اول از متون پیاده شده استخراج گردید و در مراحل بعد بر اساس موضوع تحقیق مقولات محوری دسته‌بندی و طبقه‌بندی شد. از کدهای استخراج شده ۱۲۹ کد مربوط به مزایا و نقاط قوت انجمن علمی و ۱۶۱ کد به مسائل و مشکلات انجمن علمی اختصاص دارد.

بر مبنای پیش زمینه نظری کارکرد گرایي ساختاری، تجزیه و تحلیل یافته در قابل کارکردهای آشکار و پنهان، کارکردهای مثبت و منفی و بی‌کارکردی صورت گرفتند. یافته‌های تحقیق در سه بخش مزایای انجمن (شامل کارکردهای

مثبت آشکار و پنهان)، مسائل انجمن (شامل کارکدهای منفی و بیکارکردی آشکار و پنهان) و راهکارهای حل مسائل، به تفکیک مود بحث و بررسی قرار گرفته اند.

شکل ۱۷. ارزیابی و آسیب‌شناسی انجمن‌های علمی دانشگاه فردوسی مشهد

پایش فعالیت‌های فرهنگی اجتماعی اعضای هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد به قصد برندسازی

بنا به دستور معاون محترم فرهنگی اجتماعی و دانشجویی، مقرر گردید فعالیت‌های فرهنگی اجتماعی کلیه اعضای هیأت علمی مورد پایش قرار گرفت و لیست اساتید فعال فرهنگی اجتماعی که شامل ۱۰۷ نفر از اعضای هیأت علمی بود، استخراج

گردید. سپس این لیست برای معاون محترم و مدیر فرهنگی دانشگاه ارسال شد تا در برنامه‌های آتی دانشگاه از فعالیت‌های آنان استفاده گردد.

ارزیابی کیفیت برگزاری همایش‌های نوورودهای دانشگاه فردوسی مشهد

همایش نوورودی‌های دانشگاه فردوسی مشهد، در تاریخ ۷ و ۸ مهرماه ۱۳۹۸ در دانشگاه فردوسی مشهد برگزار گردید. با استفاده از پرسشنامه از تعداد ۳۰۵ نفر از دانشجویان شرکت‌کننده با استفاده از روش نمونه در دسترس نظرسنجی صورت گرفت. جنیست ۶۹/۲ درصد پاسخ‌دهندگان زن و ۳۰/۸ درصد مرد بود. شاخه تحصیلی ۴۰ درصد پاسخگویان فنی - مهندسی، ۲۳/۶ درصد علوم پایه، ۳۶/۴ درصد علوم انسانی و ۰ درصد هنر بود. دوره تحصیلی ۸۱،۰ درصد پاسخگویان روزانه (نوبت اول) و ۱۹،۰ درصد شبانه (نوبت دوم) است. این ارزیابی مؤلفه‌های زیر را مورد بررسی قرار داد:

شاخص‌های طریقه اطلاع از برگزاری همایش، زمان برگزاری همایش، مکان برگزاری همایش، مکان نشستن در همایش، نظافت و تمیزی محل اجرای همایش، سهولت دسترسی به ایاب و ذهاب به محل همایش، کیفیت فضا سازی و تبلیغات محیطی در همایش، زیبایی و جذابیت طراحی محل اجرای همایش، دکور و چیدمان سالن برگزاری همایش، ارزیابی کیفیت پذیرایی.

شکل ۱۸. ارزیابی همایش دانشجویان جدیدالورود سال ۱۳۹۸ از دیدگاه دانشجویان

سنجش آگاهی دانشجویان از شورای انضباطی دانشگاه فردوسی مشهد

با توجه به مأموریت گروه برای ارزیابی واحدهای مختلف معاونت فاد، مقرر گردید نظرسنجی از دانشجویان دانشگاه برای سنجش میزان آگاهی دانشجویان از شورای انضباطی صورت گیرد. به همین منظور پرسشنامه‌ای میان دانشجویان توزیع شد که حجم نمونه ۳۱۴ نفر بود. جنسیت ۶۰/۱۹ درصد پاسخ‌دهندگان زن و ۳۹/۸۱ درصد مرد بود. ۷۹/۹۴ درصد در مقطع کارشناسی، ۱۶/۵۶ درصد در مقطع کارشناسی ارشد و ۳/۵۰ درصد در مقطع دکتری تحصیل می‌کردند. ۴۵ درصد از پاسخگویان تاکنون نام شورای انضباطی دانشگاه را نشنیده بودند و تنها قریب به ۱۵ درصد از دانشجویان اذعان داشته‌اند که از مکان شورای انضباطی در دانشگاه آگاهی دارند. ۵۵ درصد پاسخگویان تفاوت میان شورای انضباطی و حراست را نمی‌دانستند، ۲۴ درصد هر دو را یکسان می‌دانند و ۲۱ درصد مابقی میان این دو بخش تفکیک و تمایز قائل هستند.

بررسی میزان استفاده و رضایت از خدمات مدیریت رفاه و سلامت دانشگاه فردوسی مشهد

با توجه به مأموریت گروه برای ارزیابی واحدهای مختلف معاونت فاد، مقرر گردید نظرسنجی از دانشجویان دانشگاه برای سنجش میزان استفاده و رضایت دانشجویان از خدمات مدیریت رفاه و سلامت دانشگاه صورت گیرد. این طرح به منظور نگرش‌سنجی از دانشجویان استفاده‌کننده از بخش‌های تغذیه، سراهای دانشجویی، بهداشت و درمان و اداره رفاه دانشگاه انجام گرفت. فرایند کار و اجرای طرح به شرح زیر آمده است:

۱. تقسیم بندی خدمات مدیریت رفاه و سلامت به چهار بعد تغذیه، خوابگاه و اسکان، امور درمانی و امور رفاهی؛
۲. طراحی پرسشنامه برای دانشجویان با توجه به چهار بعد یاد شده و بارگزاری پرسشنامه در سایت کافه پردازش که امکان جمع‌آوری داده به صورت مجازی یا حضوری را - بوسیله گوشی همراه، تبلت یا رایانه- فراهم می‌کند؛
۳. برگزاری جلسه توجیهی با پرسشگران؛

۴. جمع آوری داده به‌طور مستقیم توسط پرسشگران در محیط دانشگاه (دانشکده‌ها و خوابگاه‌ها)؛
۵. تهیه و ارائه گزارش.

حجم نمونه برای نظرسنجی حاضر تعداد ۳۲۱ دانشجو از کل جامعه آماری دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد می‌باشد. بر حسب جنسیت از این تعداد ۴۱ درصد آقایان و ۵۹ درصد را نیز جمعیت خانم تشکیل می‌دهد.

وضعیت نیروی انسانی موجود و مورد نیاز معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

در پی درخواست حوزه های شش‌گانه معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی از معاون محترم اداری و مالی دانشگاه در خصوص لزوم تأمین نیروی انسانی در مجموعه تابعه خود و پیرو دستور معاونت محترم فاد به گروه مطالعات و برنامه‌ریزی جهت بررسی وجوه مختلف نیروی انسانی موجود و اعلام برآوردی اولیه از نیروی مورد نیاز معاونت، گروه مطالعات طی ارسال نامه‌ای به مدیریت‌های معاونت فاد اقدام به بررسی وضعیت آن مجموعه کرد.

ارزیابی کیفیت برگزاری دومین جشنواره سراسری کرسی‌های آزاد اندیشی

دومین جشنواره ملی کرسی‌های آزاداندیشی با حضور کارشناسان مربوطه از دانشگاه‌های سراسر کشور، در تاریخ ۲۱ و ۲۲ آذرماه سال ۱۳۹۸ در دانشگاه فردوسی مشهد برگزار شد. گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی اقدام به برگزاری کیفیت برگزاری این رویداد نمود. با توجه به جنسیت دانشجویان مشارکت‌کننده در نظرسنجی، تعداد ۱۹ نفر را مردان (۶۵,۶ درصد) و ۱۰ نفر را نیز زنان (۳۴,۵ درصد) تشکیل داده‌اند. بررسی مقطع تحصیلی افراد مورد بررسی نشان داد ۱۸,۵ درصد اعضاء دانشجویان کارشناسی هستند. در مقابل درصد افرادی که در مقطع ارشد بودند ۷۴,۱ و دکتری ۷,۴ درصد بود.

راه‌اندازی سامانه جامعه نظرسنجی معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

علت ایجاد شبکه:

انجام پایش‌های مستمر و ثابت
ایجاد تصویری کلی از عملکرد بخش‌های معاونت
ارائه بازخورد به مدیران بخش‌ها و اتخاذ تصمیم‌های مورد نیاز
ایجاد فرایند مقایسه‌ای بین پایش‌های انجام شده
بررسی میزان آشنایی دانشجویان با بخش‌های معاونت فاد
بررسی میزان مشارکت دانشجویان در بخش‌های معاونت فاد
میزان استفاده دانشجویان از خدمات فیزیکی ارائه شده در بخش‌های معاونت فاد

احصاء آسیب‌های موجود در بخش‌های مختلف معاونت فاد
ارائه راهکارهای اجرایی

زمان اجرا:

پایش فصلی مدیریت رفاه و سلامت دانشجویان؛ مرکز مشاوره و توانمندسازی دانشجویان
پایش ترمی مدیریت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی؛ مدیریت تربیت بدنی
پایش سالانه شورای انضباطی دانشجویان

چگونگی اجرا:

تغذیه (کیفیت غذا، وعده‌های غذایی، کمیت غذا، تفاوت بین خوابگاه و غیرخوابگاه، زن و مرد)
خوابگاه (کیفیت خوابگاه، سرپرستان، تجهیزات، نظافت)
ارسال سؤال‌های پرسشنامه‌های تدوین شده

ارزیابی و کیفیت سنجی فضای مجازی معاونت فاد و راهکارهای راهبردی بهبود آن

با توجه به شرایط پیش آمده در بحران کرونا و لزوم استفاده از ظرفیت‌های مجازی و غیرحضوری در پیشبرد اهداف معاونت، بررسی و ارزیابی فضای مجازی مدیریت‌های معاونت فاد (در قالب وب سایت‌ها، شبکه‌های مجازی و درگاه‌های خدمات)، توسط گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی انجام گردید تا ضمن بررسی وضعیت موجود، آسیب‌ها و راهکارهای افزایش خدمات غیرحضوری دانشجویان ارائه گردد.

شکل ۱۹. ارزیابی و کیفیت سنجی فضای مجازی معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی

بررسی عوامل مؤثر بر افزایش سنوات تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه فردوسی مشهد

یکی از مسائلی که دانشجویان و به ویژه دانشجویان تحصیلات تکمیلی با آن مواجه می‌گردند چالش‌هایی پیرامون مسائل آموزشی و پژوهشی است که در روند تحصیل و همچنین فراغت از تحصیل آنان بی‌تاثیر نخواهد بود. دانشجویان تحصیلات تکمیلی با توجه به اینکه بخش قابل توجهی از دوران تحصیل خود را معطوف به امور پژوهشی می‌کنند در این دوران همسو با فرایند آموزشی و پژوهشی بعضاً با چالش‌های متعددی مواجه گردند که هر کدام از آنان به نوعی بر روند تحصیلی آنان تأثیرگذار است.

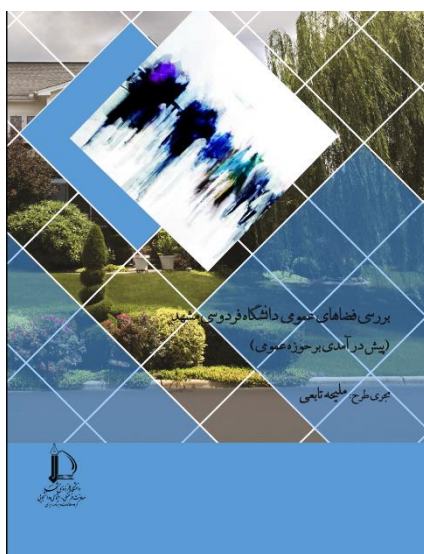
به همین جهت دانشجویان همواره مزایا و هزینه‌هایی که تحصیل در دانشگاه برایشان دارد را مورد کندوکاو قرار داده و مبتنی بر آن تصمیم به ادامه تحصیل و یا ترک آن و یا طولانی کردن به تعویق انداختن دوره تحصیلی خود می‌گیرند. چالش‌های آموزشی و پژوهشی همچون انتخاب استاد راهنما، تصویب پروپوزال، ارتباط مؤثر با استاد راهنما، کمبود امکانات آزمایشگاهی، مشکلات تهیه مواد آزمایشی، مناسب نبودن مبلغ تسهیلات پژوهشی، دغدغه شغلی دانشجو و کسب درآمد و ... که در دوران تحصیل دانشجو را با خود درگیر می‌کند، هر کدام به نوبه خود سهم به‌سزایی در افزایش سنوات تحصیلی و خارج شدن زمان تحصیل از بازه زمانی تعیین شده و فارغ‌التحصیلی دیرنگام می‌گردد که پیامدهای متعددی را چه برای دانشجو و چه برای دانشگاه در پی دارد. در این پژوهش از مصاحبه نیمه ساختاریافته استفاده شده است. جامعه هدف پژوهش حاضر دانشجویان کارشناسی‌ارشد و دکتری (تحصیلات تکمیلی) دانشگاه فردوسی مشهد بوده‌اند که دچار سنوات و تأخیر تحصیلی شده‌اند. برای شروع بخش گردآوری داده ابتدای امر به منظور کسب اطلاع از قوانین و آیین‌نامه‌های آموزشی و همچنین جویا شدن دیدگاه مدیران پیرامون عوامل اثرگذار بر افزایش سنوات دانشجویان در سطوح مختلف، با مدیر و همچنین معاون سلامت و رفاه دانشگاه مصاحبه صورت گرفته است. پس از آن مصاحبه با دانشجویان با توجه به نمونه گیری صورت گرفته آغاز شده است.

شکل ۲۰. بررسی عوامل مؤثر بر افزایش سنوات تحصیلی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه فردوسی مشهد

بررسی نقش معماری و فضای فیزیکی حوزه عمومی دانشگاه فردوسی مشهد

این نوشتار به منظور بررسی مکان‌های عمومی دانشگاه و همچنین شناسایی فضاهایی که قابلیت تبدیل شدن به مکان عمومی دارند تدوین شد. از آنجایی که منظور از این کار شناسایی مکان هاست، از تصاویر جهت بررسی و پیش بینی مکان های پردیس دانشگاه استفاده شد. لذا در ابتدا همه‌ی مکان‌های عمومی مورد استفاده و استقبال دانشجویان ثبت گردید. در مرحله بعد، فضاهایی که قابلیت تبدیل به مکان عمومی دارند شناسایی و با توجه به ملاک‌ها و شاخصه‌های تبدیل یک فضا به مکان عمومی، پیشنهاداتی ارائه شد. در نهایت نظرسنجی از دانشجویان درباره فضاهای عمومی پیشنهاد شده از طریق شبکه‌های اجتماعی صورت گرفت.

شکل ۲۱. بررسی فضاهای عمومی دانشگاه فردوسی مشهد (پیش‌درآمدی بر حوزه عمومی)

ارزیابی و آسیب شناسی ادغام دو معاونت فرهنگی و دانشجویی

ادغام و تفکیک دو معاونت فرهنگی و دانشجویی به‌عنوان فرآیند سازمانی‌ای که دو مرتبه در دانشگاه اتفاق افتاده است، تأثیر قابل توجهی بر فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه گذاشته است. در پی ادغام معاونت‌های فرهنگی و دانشجویی، در ساختار تفصیلی دانشگاه متناسب با کوچک‌سازی ساختار اصلی، بخشی از پست‌های سازمانی ستادی حذف شود و برخی نیز در یکدیگر ادغام می‌گردند. همچنین این امر سبب چابک‌سازی سازمانی در حوزه فعالیت‌های دانشجویی می‌شود. در تاریخ مرداد ۱۳۹۴ صدیقی، رئیس سازمان امور دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مسئله ادغام دو معاونت فرهنگی - اجتماعی و معاونت دانشجویی را اعلام کرد و گفت: ادغام معاونت دانشجویی با معاونت فرهنگی دانشگاه‌ها به هیأت امنای هر دانشگاه سپرده شد؛ اما در حوزه ستادی هر دو معاونت کار خود را دنبال می‌کنند. وی یکی از علل ادغام را وجود مأموریت‌های مشترک بسیار زیاد دانست. مدتی بعد ضیاء هاشمی، معاون فرهنگی این وزارت، در خصوص ادغام معاونت‌های فرهنگی و دانشجویی در دانشگاه‌ها، گفت: این تفکیک پیش از این در دولت اصلاحات صورت گرفت و ما به عنوان وزارت علوم اصرار داریم که تفکیک معاونت‌های فرهنگی و دانشجویی حفظ شود، البته این مسأله می‌تواند در دانشگاه‌های کوچک

به شکل دیگری صورت گیرد و این دو حوزه ادغام شوند؛ این الزام برای دانشگاه‌های کوچک بیشتر است. بنابراین این اقدام از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دفتر معاونت فرهنگی اجتماعی با تفیض اختیار به دانشگاه‌ها ابلاغ شد. در این میان برخی از صاحب نظران همچون ضیاء هاشمی طرح ادغام معاونت‌های فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی را الزام دانشگاه‌های کوچک دانسته‌اند؛ چرا که از حجم فعالیت کمتری برخوردارند. در عین حال دانشگاه فردوسی مشهد به عنوان یکی از دانشگاه‌های بزرگ کشور در سال ۱۳۹۵ اقدام به این عمل کرد.

اجرای این تغییر ساختاری در دی ماه ۱۳۹۵ از طرف وزارت علوم ابلاغ گردید، اما در متن ابلاغ، ارزیابی و بازنگری ۳ ساله این ساختار مشروط شده است. لذا طرح مذکور به منظور ضرورت بررسی و ارزیابی این تغییر ساختاری مهم انجام شده است.

شکل ۲۲. بررسی ادغام معاونت‌های فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی در دانشگاه فردوسی مشهد با تأکید بر پیامدهای این طرح

جمع آوری اطلاعات مورد نیاز سازمان دانشجویان در خصوص دانشجویان شاهد و ایثارگر

دفتر نظارت و ارزیابی سازمان امور دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به طور سالانه براساس اطلاعات بارگذاری شده در سامانه سجاد، اقدام به امتیازدهی سالانه به دانشگاه‌ها می‌نماید. لذا گروه مطالعات و برنامه‌ریزی مأمور گردید تا اطلاعات دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه را از اداره مربوطه دریافت و آن را برای این دفتر ارسال نماید.

تحلیل محتوای نشریات دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۹۷

نشریات دانشجویی به عنوان زبان ناطق دانشجویان و بستر اصلی طرح و پیگیری مطالبات فعالیت دانشجویی می‌تواند واگویه‌کننده پرسش‌ها، شبهات و دغدغه‌های مختلف دانشجویان باشد، و با استخراج شبهات و پرسش‌های دانشجویان و همچنین تحلیل محتوای کیفی آثار چاپ شده در نشریات دانشجویی می‌توان نمایی جامعه‌شناسانه در حوزه‌های مختلف دینی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و ... از تراوش‌های ذهنی و کارکردهای عملی دانشجویان به عنوان بخشی تأثیرگذار از

فعالیت‌های اجتماعی مهر و موم‌های اخیر به دست آورد. در همین زمینه تأکید می‌گردد دانشجویان این مهر و موم‌ها، مطالباتی را در نشریات پیگیری کرده‌اند که اگر در طول مدت تحصیل در دانشگاه‌ها، جواب قانع‌کننده‌ای دریافت نکرده باشند، در سال‌های بعد به عنوان مدیران مملکت در بخش‌های دولتی و خصوصی این‌گونه سؤال‌ها را به طرق گوناگون مطرح و پیگیری نمایند و این مهم مشخص می‌گردد که مسوولین امر باید با شناخت واقع بینانه و جامعه‌شناسانه از خواسته‌های به حق جوانان و دانشجویان؛ حفره‌ها و سیاه چاله‌های فکری ایشان را با دقت بیشتری رصد و تکمیل نمایند. دانشگاه فردوسی مشهد به عنوان سومین دانشگاه کشور از نظر قدمت پس از دانشگاه‌های تهران و تبریز در حال حاضر هفتادمین سال فعالیتش را سپری می‌کند. دانشگاه فردوسی مشهد به عنوان بزرگترین دانشگاه شرق کشور، از وجود ۸۲۱ عضو هیأت علمی متخصص و پرتلاش برخوردار است. در حال حاضر تعداد ۱۳ هزار دانشجو در مقطع کارشناسی و ۸ هزار دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد و ۴ هزار نفر نیز در مقطع دکتری در ۱۲ دانشکده و ۷ پژوهشکده را دارا می‌باشد. در این میان بیش از ۱۷۰۰ دانشجوی خارجی از ۲۳ کشور دنیا در این دانشگاه مشغول به تحصیل هستند. ۳ تشکل اسلامی در بخش دانشجویی و ۲ تشکل اسلامی در بخش اساتید وجود دارد و دیگر نهادهای فعال در دانشگاه، بسیج دانشجویی، بسیج کارمندان و بسیج اساتید می‌باشد. سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی نیز در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی به فعالیت می‌پردازد. همچنین ۲۱ کانون فرهنگی و هنری و ۶۵ انجمن علمی در مجموعه مدیریت فرهنگی و فعالیت‌های داوطلبانه دانشگاه فردوسی فعالیت می‌کنند.

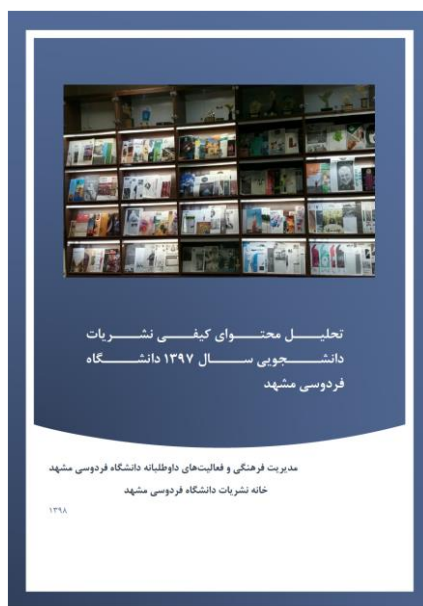
رتبه نخست فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های کشور، رتبه نخست در جشنواره نشریات دانشجویی، رتبه نخست در فعالیت‌های انجمن‌های علمی دانشجویی، رتبه نخست دوازدهمین المپیاد فرهنگی ورزشی دانشجویان پسر سراسر کشور، رتبه‌های برتر در المپیادهای علمی ملی و بین‌المللی و... بخشی از افتخارات این دانشگاه محسوب می‌گردد. خانه نشریات دانشگاه فردوسی مشهد نیز به منظور هماهنگی فعالیت نشریات دانشگاهی و ارائه امکانات به دانشجویان فعالیت‌های زیر را در دستور کار خود دارد:

- برگزاری کارگاه‌های آموزشی و ارائه آموزش‌های مجازی از طریق جزوه‌های، نرم‌افزار و فیلم‌های آموزشی
 - راه‌اندازی کتابخانه تخصصی روزنامه‌نگاری
 - تهیه آرشیو کامل نشریات به صورت مکتوب و الکترونیکی
 - اجرای طرح رتبه‌بندی نشریات به منظور ارزیابی و توزیع عادلانه امکانات
 - برگزاری نمایشگاه‌های نشریات دانشجویی
 - برگزاری جلسات همفکری اصحاب نشریات با مسوولین دانشگاه
- از جمله نشریات و جراید قدیمی که نمونه‌هایی از آنها در آرشیو خانه نشریات دانشگاه از سال ۱۳۷۸ وجود دارد می‌توان به نوشتار، خبرنامه، محاکمه، کیان، متمیکاتور، مسیحا و مایع حرفشویی اشاره نمود.
- به این ترتیب پژوهش حاضر درصدد بررسی محتوای نشریات دانشجویی دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۹۷ می‌باشد تا مضامین و جهت‌گیری‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی دانشجویان شناسایی گردد و رویکردهای اصلی و مطالبات مهم دانشجویان استخراج گردد.

در این پژوهش ابتدا نشریات دانشجویی سال ۱۳۹۷ که شامل ۲۱۴ شماره متمایز نشریه موجود در آرشیو خانه نشریات دانشگاه بود، مورد خوانش ابتدایی قرار گرفت. در مرحله بعد جهت تعیین تکلیف در حوزه گردآوری داده‌ها، می‌بایست واحدهای گردآوری داده تولید می‌شد. مشکلی که در این مرحله وجود داشت عدم غنای ادبیات و کارهای پژوهشی با این دامنه موضوعی و روشی بود که نتجتاً به عدم وجود منابع کافی منجر می‌شد. به منظور حل این مشکل با توجه به اهداف مدیریت فرهنگی و فعالیت‌های داوطلبانه؛ پس از مشورت و بررسی با مدیریت محترم فرهنگی و فعالیت‌های داوطلبانه دانشگاه فردوسی و همچنین ناظر اجرایی و نماینده کارفرما، مقوله‌های مورد نظر تدوین و نهایی گردید. طبق مقوله‌های منتخب نشریات مورد واکاوی و مطالعه عمیق قرار گرفت. این مرحله با جمع‌آوری و ثبت تمامی مطالب نشریات دانشگاه و رویکردهای کلی آنها در مدت زمان ۴۰ روز صورت پذیرفت. در این مرحله برای افزایش پایایی و صحت دسته‌بندی مقولات و همچنین صرفه جویی در زمان پژوهشگر دیگری به تحقیق کمک کرد. لازم به ذکر است جلسات متعددی برای ایجاد فضای مفهومی یکسان جهت دسته‌بندی مقولات و همچنین یکسان‌سازی ذهنی جمع‌آوری داده‌ها با پژوهشگر مورد نظر صورت گرفت.

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها، بر اساس یک مطالعه مقدماتی، مفاهیم و مقوله‌های مشخص بر اساس دستورالعملی که تعیین شده بود، کدگذاری گردید. پس از مطالعه کلیه نشریات، مقوله‌ها و زیرشاخه‌های آنها دسته‌بندی و در قالب دو شاخص کلی منسجم گردید. داده‌ها در برگه‌های مخصوص ثبت و سپس اطلاعات ثبت شده در برگه‌ها، به رایانه داده شد و با استفاده از نرم افزار spss جداول توزیع ترسیم گردید.

فاز اول طرح مذکور در ۳ مرحله به اجرا درآمد: مرحله اول؛ جمع‌آوری نشریات دانشجویی با محتوای سیاسی، فرهنگی و اجتماعی است که به صورت مستقل از سوی تشکل‌ها، کانون‌ها، انجمن‌ها و شوراهای دانشجویی به صورت هفته‌نامه، ماهنامه، فصلنامه، و یا گاهنامه منتشر می‌شود. مرحله بعدی دستیابی و استخراج داده‌ها بر اساس تحلیل محتوای کیفی مطالب و تصاویر می‌باشد، این مرحله به صورت ماهرانه و بی‌طرف با محققان دارای فهم مشترک از مفاهیم، صورت می‌گیرد. در این مرحله داده‌ها نشریات در قالب دو بخش: شناسنامه نشریه، تحلیل محتوای مطالب و تصاویر استخراج و تقسیم‌بندی می‌شود. ورود و ثبت این داده‌ها در رایانه مرحله سوم کار را تشکیل می‌دهد که شامل تعیین فراوانی‌ها و ترسیم جدول‌ها و نیز نمودارهاست.

شکل ۲۳. تحلیل محتوای کیفی نشریات دانشجویی سال ۱۳۹۷

گزارش فعالیت معاونت‌های فرهنگی و اجتماعی منطقه ۹ کشور در عصر کرونا

با شیوع ویروس کرونا در کشور و سیاست تعطیلی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی مدیریت فرهنگی و فعالیت‌های داوطلبانه دانشگاه فردوسی مشهد، به منظور به حداقل رساندن آسیب‌های ناشی از تعطیلی دانشگاه در حوزه تحت پوشش و در راستای حمایت از تداوم و استمرار فعالیت‌های تشکل‌های دانشجویی ضمن تشکیل کارگروه هماهنگی مقابله با کرونا در حوزه مدیریت، بر اساس مأموریت‌های محوله اقدامات ویژه را در مواجهه با چالش پیش‌رو برنامه‌ریزی و اجرا کرد. از سوی دیگر تشکل‌های دانشجویی با دغدغه‌مندی و مسئولیت‌پذیری همیشگی خود در قبال جامعه به صورت داوطلبانه فعالیت‌های شاخص و اقدامات ارزشمند بسیاری را در حوزه‌های عملیاتی و معرفتی در جهت پیشگیری و مقابله با کرونا و تعدیل عوارض جانبی این پدیده بر جامعه به انجام رساندند.

گفتنی است علی‌رغم تعطیلی فعالیت‌های جاری دانشگاه‌ها، فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی تشکل‌های دانشجویی در بستر فضای مجازی تداوم یافت و حوزه فرهنگی دانشگاه توانست تهدید پیش‌رو را با همراهی و حضور متعهدانه دانشجویان فعال فرهنگی به فرصتی جهت کسب تجارب جدید و ایجاد نشاط اجتماعی حتی در اوج بحران‌های غیر قابل پیش‌بینی، تبدیل کند. بی‌شک تجربه‌های کسب شده در دوران ظرفیت‌ها و فرصت‌های بی‌نظیری را در عرصه‌های فرهنگی در دوران پسا کرونا ایجاد خواهد کرد. با توجه به استقرار دبیرخانه دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی منطقه ۹ کشور در دانشگاه فردوسی مشهد، مقرر شد دانشگاه‌ها کلیه برنامه‌های فرهنگی - اجتماعی خود را به این دبیرخانه ارسال نمایند تا پس از جمع‌بندی نهایی برای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارسال گردد.

گزارش فعالیت معاونت‌های دانشجویی منطقه ۹ کشور در عصر کرونا

از ابتدای اسفندماه ۹۸ با اعلام رسمی شیوع کرونا در کشور، دانشگاه‌ها برآن شدند تا فعالیت‌های پیش روی خود در این دوران را اعلام کنند. با توجه به استقرار دبیرخانه دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی منطقه ۹ کشور در دانشگاه فردوسی مشهد، مقرر شد دانشگاه‌ها کلیه برنامه‌های مربوط به بخش‌های مختلف خود را به این دبیرخانه ارسال نمایند تا پس از جمع‌بندی نهایی برای وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارسال گردد.

بررسی دستاوردها، قابلیت‌ها، تنگناها و راهکارهای حل مشکلات موجود در واحدهای معاونت فاد

بررسی دستاوردها، قابلیت‌ها و آسیب‌شناسی محیط سازمانی و راهکارهای حل مشکلات اداری از ضرورت‌های شایان توجه در فرآیند جبران عقب‌ماندگی‌ها است. مدیریت منابع و شناخت وضعیت موجود صرف‌نظر از انگاره‌های مختلف و راهبردهای گوناگون آن، حائز اهمیت جدی است، مدیریت سازمانی (یعنی شناخت دستاوردها، قابلیت‌ها، تنگناها و ارائه راهکار برای حل مشکلات) فرآیندی است که وضعیت سازمان را از سطح نامطلوب و نامقبول به سطح مطلوب و قابل قبول هدایت و راهبری می‌کند. تجارب ارزشمند کشورها حاکی از نقش حیاتی و رفیع مدیریت سازمانی در فرآیند رشد و توسعه‌یافتگی است؛ واقعیت این است که توسعه نیازمند مدیریتی قوی و کارآمد است.

مفهوم آسیب‌شناسی (که از حوزه علم پزشکی اقتباس شده و بمعنی هر نوع انحراف از وضعیت سالم می‌باشد) در ساده‌ترین عبارات بمعنی شناخت آسیب‌های سازمانی است. هر نوع مرضی تغییراتی در ساختار و کارکرد نسوج و بافت‌های دیگر آن مرض بوجود می‌آورد. برای روشن کردن کاربرد و حدود و ثغور این مفهوم در فرهنگ سازمان و مدیریت بیان و ویژگی‌های اصلی و تحلیل تطبیقی آن در حوزه‌های پزشکی و مدیریت لازم می‌نماید.

در گام‌های اولیه یک جستجو علمی در آسیب‌شناسی سازمانی باید سراغ بخش‌ها، دواير و خرده‌نظام‌های سازمان رفت. سازمان‌ها سیستم‌های طراحی شده به دست بشر می‌باشند و هنوز در بستر تکاملی خود از نظرساختارها، کارکردها، کنش‌ها، فرایندهای داخلی نظام قرار دارند. لذا خطرات و آسیب‌ها در وحله اول بیشتر ناشی از عملکرد عناصر و ارکان داخلی تشکیل دهنده آنها است.

گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی و اجتماعی معاونت فاد بر اساس وظیفه ذاتی خود که در ماموریت‌های سه‌گانه و شرح وظایف نه‌گانه مصوبش انعکاس یافته است، طی جلساتی که با مدیران و کارشناسان پنج‌گانه معاونت فاد (مدیریت رفاه و سلامت، مدیریت تربیت بدنی، مدیریت فرهنگی و فعالیت‌های داوطلبانه، مرکز مشاوره و توانمندسازی دانشجویان و شورای انضباط دانشجویان) برگزار نمود، دستاوردها، قابلیت‌ها، تنگناها و راهکارهای حل مشکلات را بررسی نمود.

شکل ۲۴. بررسی دستاوردها، قابلیت‌ها، تنگناها و راهکارهای حل مشکلات موجود در واحدهای معاونت فاد

کارگروه‌های مشورتی

کارگروه مشورتی معاونان و مدیران ادواری فرهنگی

ضرورت انتقال تجربه مدیریتی، موضوعی بی نیاز از استدلال است. با وجود این، انتقال تجربه مدیریتی در موسسات آموزشی و پژوهشی با مشکلات و موانعی مواجه است که شناخت آن‌ها می‌تواند به سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی این حوزه کمک کند. در همین راستا و به منظور بهره‌گیری از تجارب معاونان و مدیران سابق و استفاده از نظرات کارشناسی آنان در حوزه فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی، «شورای معاونان و مدیران ادواری فرهنگی و اجتماعی»، با حضور معاونان و مدیران سابق که از ابتدای تاسیس دانشگاه فردوسی مشهد در دوره‌های زمانی مختلف مشغول فعالیت بوده‌اند، تشکیل گردید. از جمله وظایف احصاء شده برای این کارگروه می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ۱- جمع‌اندیشی و تضارب آراء در خصوص موضوعات و معضلات اصلی فرهنگی و اجتماعی دانشگاه؛
- ۲- ارائه دیدگاه صاحب نظرانه با هدف بهره‌مندی از آن‌ها در موضوعات مطرح شده؛
- ۳- تحقق مشارکت جویی و مشارکت آفرینی معاونان و مدیران فرهنگی و اجتماعی؛
- ۴- ارائه نظرات مشورتی و راهبردی در خصوص برنامه عملیاتی معاونت منطبق با سند راهبردی دانشگاه؛
- ۵- شناسایی فرصت‌ها، تهدیدها و نقاط ضعف و قوت فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه؛
- ۶- بررسی زمینه‌ها و راهکارهای تعامل با نهادهای فرهنگی در سطح شهر و کشور؛
- ۷- هم‌اندیشی و زمینه‌سازی برای ایجاد تحولات لازم در عرصه‌های مدیریت، برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری؛
- ۸- افزایش توان مدیریتی دانشگاه در تصمیم‌سازی‌های فرهنگی و اجتماعی، اجرا و رفع مشکلات؛
- ۹- کمک به بهبود کیفیت خدمات و ارتقاء بهره‌وری دانشگاه در حوزه فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی؛
- ۱۰- فراهم کردن زمینه مناسب برای تبادل اطلاعات و نظرات میان متفکران و صاحب نظران و مدیران ذیربط؛
- ۱۱- ارزیابی نقادانه سیاست‌ها و برنامه‌ها و همچنین پیش‌بینی و بررسی مسائل در شرف ظهور و ارائه تحلیل پیرامون آنها (سیاست‌پژوهی، آینده‌شناسی، تصمیم‌سازی)؛

۱۲- ارائه مشاوره برای تبدیل ایده‌های کلی و پیشنهادهای خام به سیاست‌ها و برنامه‌های قابل اجرا؛
 ۱۳- ارائه راه‌حل‌های اجرایی برای مسائل کلان مبتلا به دانشگاه که از مراجع و مبادی گوناگون مطالعات آن انجام یافته است.

برای کارگروه مذکور ۳ جلسه برگزار گردید:

جدول ۷. لیست جلسات کارگروه مشورتی معاونان و مدیران ادواری فرهنگی

جلسه	دستور جلسه	تاریخ جلسه
اول	بازنگری در بخش‌های فرهنگی-اجتماعی سند راهبردی دانشگاه.	۱۳۹۷/۱۰/۸
دوم	بررسی نسبت سیاست‌ها و برنامه‌های فرهنگی مد نظر مدیران دانشگاه با نیازها و مطالبات مخاطبان دانشگاهی	۱۳۹۷/۱۱/۱۳
سوم	بررسی راهکارهای تقویت فضای فرهنگی دانشگاه میزان نیل به اهداف مد نظر در طرح تلفیق معاونت فرهنگی-اجتماعی با معاونت دانشجویی بررسی مشکلات موجود در سند راهبردی فعلی دانشگاه جهت نیل به اهداف فرهنگی و ملاحظات مد نظر برای گنجانیدن در سند بعدی دانشگاه	۱۳۹۸/۹/۶

کارگروه مشورتی مشاوران دانشجویی

به منظور بهره‌گیری از افکار، اندیشه‌ها و نظرات مشورتی دانشجویان فعال، خوش فکر، علاقمند و آگاه به مسائل در حوزه فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی، «شورای مشاوران دانشجویی» گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی- اجتماعی تشکیل شد. این شورا غیر انتفاعی و غیرسیاسی می‌باشد که به عنوان مشاور رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی- اجتماعی افکار، ایده‌ها، نظرات و راهکارهای خود را در اختیار رئیس گروه قرار می‌دهد. از جمله اهداف منظور شده برای این کارگروه می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

مشاوره به رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی-اجتماعی در راستای تسهیل تحقق اهداف گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی دانشگاه فردوسی مشهد؛

تقویت روحیه همکاری و مشاوره در بین دانشجویان و نزدیکی هر چه بیشتر دانشجویان به نهادهای تصمیم ساز فرهنگی و اجتماعی دانشگاه؛

ایجاد فضایی مناسب برای بیان نظرات، ارزیابی و مشاوره متشکل از طیف‌های گوناگون دانشجویی به رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی دانشگاه؛

ارائه مشاوره در طرح‌های مطالعاتی، برنامه‌ریزی، پایش و ارزیابی گروه، در جهت اثربخشی فعالیت‌های فرهنگی، تربیتی، اجتماعی و سیاسی دانشگاه و تقویت ارتباط بی واسطه با بدنه دانشجویی؛

تقویت سهم ملاحظات دانشجو در تصمیم‌سازی‌های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه و کمک در جهت تصمیم‌گیری درست و اجرای موثر تصمیم‌ها؛

شناسایی دانشجویان خوش فکر، مستعد و فعال در زمینه فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی و اهداف شورا و معرفی به رئیس شورا؛

بررسی الگوی فعالیت‌های فرهنگی اجتماعی دانشجویان بعد از ۱۴۰۰.
سه جلسه کارگروه مشورتی مذکور برگزار گردید که در ادامه دستور جلسات آن آمده است:

جدول ۸. لیست جلسات کارگروه مشورتی مشاوران دانشجویی

جلسه	دستور جلسه	تاریخ جلسه
اول	نسبت میان سیاست گذاری‌های فرهنگی اجتماعی با مطالبات دانشجویان نسل جدید	۱۳۹۷/۱۱/۱۶
دوم	- آسیب شناسی اجرا و عدم اجرای برنامه‌های فرهنگی-اجتماعی و سیاسی حائز مجوز فعالیت؛ - تجربه نگاری و آسیب شناسی فرایند شکلی و محتوایی درخواست صدور مجوز فعالیت و تبلیغات برنامه‌های فرهنگی - اجتماعی و سیاسی	۱۳۹۸/۲/۱۰
سوم	نقد و بررسی فعالیت‌های دانشجویی در دانشگاه مجازی (بررسی تجربیات، مشکلات و مطالبات)	۱۳۹۹/۷/۲۹

عملکرد اجرایی سالانه گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه

برگزاری و شرکت در جلسات

به منظور تحقق مأموریت شماره ۲ گروه به دعوت گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی جلساتی برگزار شد. همچنین گروه در جلساتی که برای برنامه‌ریزی فعالیت‌های فرهنگی-اجتماعی در خارج دانشگاه تشکیل می‌شد نیز شرکت می‌کرد. در جدول زیر لیست جلسات برگزار شده در فاصله زمانی آبان ۹۷ تا آبان ۹۹ ذکر شده است.

جدول ۹. لیست جلسات گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی

موقعیت جلسه	نوع جلسه	عنوان (جلسه، شورا، کارگروه، نشست)	نقش گروه مطالعات و برنامه‌ریزی	تعداد جلسات
درون دانشگاهی	درون معاونت	جلسات با رییس دانشگاه	برگزار کننده	۱
		جلسات همفکری و هماهنگی با معاون محترم فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی دانشگاه	عضو	۸
		جلسات همفکری با معاون سابق فرهنگی دانشگاه و رئیس سابق گروه مطالعات و برنامه‌ریزی	برگزار کننده	۳

۱	برگزار کننده	جلسات شورای پژوهشی گروه			
۵	برگزار کننده	جلسات مربوط به طرح برون سپاری			
۵	عضو	جلسات شورای فرهنگی دانشگاه			
۱۴	عضو	جلسات شورای مدیران معاونت فرهنگی- اجتماعی و دانشجویی			
۲	برگزار کننده	جلسات مربوط به بودجه ریزی برنامه ای معاونت فاد			
۵	مدعو	جلسات امر به معروف و نهی از منکر در دانشگاه			
۲	مدعو	جلسات کارگروه تخصصی نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت حوزه معاونت فاد			
۵	برگزار کننده	جلسات با مدیریت های معاونت فاد			
۱	برگزار کننده	جلسه کمیته راهبردی حوزه معاونت			
۳	مدعو	شرکت در جلسات بین رییس دانشگاه و اعضای هیئت علمی			
۲۰	مدعو	جلسه با معاونت برنامه ریزی و توسعه منابع			
۵	برگزار کننده	برگزاری و شرکت در جلسات با مجموعه های دانشگاه			
۲۰	مدعو	شرکت در جشنواره ها، همایش ها و مراسمات دانشجویی			
۵	برگزار کننده- مدعو	برگزاری و شرکت در جلسات با تشکل های دانشجویی و دانشگاهی			
۳	رییس و دبیر کارگروه	جلسه کارگروه مشورتی معاونان و مدیران ادواری فرهنگی	کارگروه های مشورتی	درون گروه مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه	
۳	رییس و دبیر کارگروه	جلسه کارگروه مشورتی مشاوران دانشجویی			
۱۰	برگزار کننده	جلسات طرح ها و پروژه های مطالعاتی		دانشگاه	
۴۵	برگزار کننده	جلسات هفتگی داخلی گروه با کارشناسان			
۱	عضو	نشست معاونان و مدیران فرهنگی منطقه ۹		منطقه ای و وزارت خانه ای	برون دانشگاهی
۴	مدعو	ملاقات با معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت عتف، رییس دفتر سیاست گذاری و برنامه ریزی وزارت عتف			
۵	مدعو	شرکت در نشست های مجازی وزارت علوم			
۱۵		جلسات متفرقه			
۱۹۱		جمع کل			

به طور کلی گروه مطالعات و برنامه‌ریزی در ۱۹۱ جلسه شرکت داشته که در برخی از این جلسات نقش برگزار کننده و در برخی نقش مدعو را داشته است. در ادامه جدول زیر ارائه می‌گردد.

جدول ۱۰. تعداد جلسات گروه مطالعات و برنامه‌ریزی

درصد	تعداد جلسات	نوع جلسه
۲۷,۲۲	۵۲	جلسات درون معاونت
۲۷,۷۴	۵۳	جلسات با دیگر معاونت‌ها و بخش‌های دانشگاه
۳۱,۹۳	۶۱	جلسات درون گروه مطالعات و برنامه‌ریزی

۵,۲۳	۱۰	جلسات منطقه‌ای و وزارت‌خانه‌ای
۷,۸۵	۱۵	جلسات متفرقه
۱۰۰	۱۹۱	جمع کل

اجرای طرح ایده دانشگاه

یکی از مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته در گروه مطالعات و برنامه‌ریزی اجرای طرح ایده دانشگاه است. برای رسیدن به سند چشم‌انداز و ترسیم اهداف محلی، ملی و بین‌المللی باید مبنا، روش، مفاهیم، سیاست‌ها و تکنیک‌های دانشگاه خوانده شود، تفسیر و نقد گردد. سوالات اصلی مدنظر برای اجرای این طرح، به این شرح است:

- فلسفه وجودی دانشگاه چیست؟
- آیا قبل از مشروطه دانشگاه وجود داشته است؟
- فلسفه دانشگاه در غرب چیست؟
- برای بهبود دانشگاه چه کاری می‌توانیم انجام دهیم؟

گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی دانشگاه طرح ایده دانشگاه را در سه قالب نشست‌های نقد و بررسی کتاب، نشست‌های گفتگو محور و انتقادی و نشریه ایده دانشگاه را اجرا نموده است:

نشست‌های نقد و بررسی کتاب

کتاب "زنان در آموزش عالی؛ تغییر توانمندساز"

نشست نقد و بررسی کتاب "زنان در آموزش عالی؛ تغییر توانمندساز" در ساعت ۱۲ روز چهارشنبه ۱۲ دی ماه در تالار گفتگوی ساختمان معاونت فرهنگی اجتماعی دانشگاه برگزار شد. در این نشست که دکتر روح اله اسلامی رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی؛ دکتر اعظم انصاری مشاور رئیس دانشگاه در امور بانوان، دکتر نسرين کیوانفر معاون مدیریت رفاه و سلامت دانشجویان دانشگاه و جمعی از علاقه‌مندان شرکت داشتند، به بررسی محتوای کتاب پرداخته شد و ضمن عنوان شدن مطالب کتاب نظرات موافق و مخالف نیز بیان شد.

رساله "نزاع دانشکده‌ها" اثر ایمانوئل کانت

نشست نقد و بررسی رساله "نزاع دانشکده‌ها" اثر ایمانوئل کانت روز دوشنبه ۲۰ اسفندماه ساعت ۱۲ در محل تالار گفتگوی ساختمان معاونت فرهنگی - اجتماعی و دانشجویی برگزار شد. در این جلسه دکتر اسلامی عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی دانشگاه فردوسی و رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه، به ارائه توضیحاتی در مورد نیاز دانشگاه به دانشکده‌های فرادست و فرودست پرداخت و عنوان کرد برای داشتن دانشگاهی کارآمد باید بین جامعه، دانشگاه و حکومت تعادل وجود داشته باشد. وی وظیفه دانشگاه را بیان ایده، اندیشه و تولید دانش‌هایی که به بخش‌های مختلف جامعه کمک کنند دانست و انحراف دانشگاه از رسالت اصلی خود را بیان کرد. لازم به ذکر است این جلسه بازتاب خبری گسترده‌ای بین رسانه‌های مختلف داشت و خبرگزاری ایسنا و روزنامه‌های شهرآرا و سازندگی به درج مطالبی در خصوص این نشست پرداختند.

کتاب "نگاهی انتقادی به دانشگاه هاروارد"

نشست نقد و بررسی کتاب "نگاهی انتقادی به دانشگاه هاروارد" در روز چهارشنبه ۲۵ اردیبهشت ماه ساعت ۱۲ در سالن شورای گروه مهندسی برق دانشکده مهندسی برگزار شد. در این جلسه ابتدا دکتر علیرضا آزاد عضو هیئت علمی گروه

علوم قرآن و حدیث و رئیس سابق گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی در مورد کتاب نکاتی را ارائه کرد. ولی سخنان خود را در سه بخش معرفی کلی کتاب، معرفی نویسنده و نقاط قوت و ضعف کتاب بیان داشت. سپس دکتر روح اله اسلامی عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی دانشگاه و رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی دانشگاه به بیان نقاط ضعف کتاب پرداخت. در انتهای جلسه حاضرین سوالات خود را مطرح نمودند.

کتاب "ایده دانشگاه" اثر یاسپرس

نشست نقد و بررسی کتاب "ایده دانشگاه" اثر کارل یاسپرس در روز دوشنبه ۱۵ مهر ماه ساعت ۱۲ در دانشکده مهندسی برگزار شد. در این جلسه ابتدا آقای ایمان رضوی به ارائه نکاتی در رابطه با کتاب پرداخت. سپس دکتر احمد آفتابی‌ثانی، عضو هیات علمی گروه مهندسی عمران دانشگاه فردوسی مشهد با مرور کلی کتاب‌های یاسپرس، کتاب "ایده دانشگاه" را نقد و بررسی کرد. در انتهای جلسه نیز حاضرین سوالات خود را مطرح نمودند.

نشست‌های گفتگو محور و انتقادی

"گفتمان پزشکی شدن آموزش عالی"

نشست گفتگو محور و انتقادی "گفتمان پزشکی شدن آموزش عالی" در ساعت ۱۲ روز چهارشنبه ۱ خردادماه در محل باشگاه مفاخر و پیشکسوتان دانشگاه برگزار شد. سخنرانان این نشست دکتر علی کاظمیان متخصص دندانپزشکی اجتماعی و عضو هیئت علمی دانشکده دندانپزشکی مشهد و دکتر مهدی نجف زاده دانشیار گروه آموزشی علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد بودند. در این نشست مطرح شد که تمرکز توجه و بودجه، همراهی حاکمیت و در نتیجه استقبال داوطلبان و خانواده‌ها از رشته‌های علوم پزشکی، با توجه به هرم سنی و مسن شدن جمعیت و نیاز آینده به علوم پزشکی شاید امری ضروری باشد، همچنین بیان شد که این پدیده‌ای جهانی است. از سویی دیگر مطرح شد که جامعه برای کارکردی مطلوب به تمام تخصص‌ها و رشته‌ها نیازمند است. علوم پزشکی شدن آموزش عالی موجب شده است سایر رشته‌ها تا حد زیادی طرفداران خود را از دست بدهد؛ و این در حالی است که مطمئن نیستیم به واقع جامعه در حال و آینده به این تعداد متخصص در این عرصه نیازمند است یا خیر؟ و اینکه کمبود نیروهای آکادمیک در سایر زمینه‌های علمی چه کارکردی‌هایی را در جامعه ایجاد می‌کند؟

"فلسفه تأسیس دانشگاه فردوسی مشهد"

ششمین نشست ایده دانشگاه با محوریت فلسفه تأسیس دانشگاه فردوسی مشهد، در روز چهارشنبه ۲۰ آذر ماه در تالار شریعتی دانشکده ادبیات و علوم انسانی برگزار شد. در این جلسه ابتدا دکتر احمد آفتابی‌ثانی، در رابطه با فلسفه تأسیس دانشگاه فردوسی مشهد توضیحاتی ارائه نمود. سپس دکتر محمود مهدوی دامغانی، دکتر رامپور صدر نبوی و دکتر محمد جعفر یاحقی به ارائه فلسفه تأسیس این دانشگاه و خاطراتی از دوران تحصیل و تدریس خود پرداختند.

پس از شیوع بیماری کرونا، مقرر گردید جلسات گفتگو محور ایده دانشگاه به صورت مجازی برگزار گردد. این جلسات به صورت هفتگی در ساعت ۲۱ روز پنج شنبه در صفحه اینستاگرام گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی - اجتماعی دانشگاه قابل دسترس است. عناوین این نشست ها به شرح زیر است:

جدول ۱۱. نشست‌های مجازی ایده دانشگاه در دوران کرونا

ردیف	عنوان نشست	تاریخ برگزاری	استاد مدعو
هفتمین نشست ایده دانشگاه	نقش دانشگاه در تغییرات اجتماعی افغانستان	۹۹/۳/۲۲	دکتر محمدامین رشادت
هشتمین نشست ایده دانشگاه	بررسی وضعیت حوزه عمومی در دانشگاه فردوسی مشهد	۹۹/۳/۲۹	دکتر مهدی نجف زاده
نهمین نشست ایده دانشگاه	فرهنگ در دانشگاه مجازی	۹۹/۴/۵	دکتر احمدرضا اصغریور
دهمین نشست ایده دانشگاه	شالوده شکنی دانشگاه مجازی	۹۹/۴/۱۲	دکتر روح اله اسلامی
یازدهمین نشست ایده دانشگاه	دروس عملی در دانشگاه مجازی: بررسی موردی تربیت بدنی	۹۹/۴/۱۹	دکتر جواد غلامیان
دوازدهمین نشست ایده دانشگاه	سناریوهای فراروی دانشگاه در دوران پسا کرونا	۹۹/۴/۲۶	دکتر اکبر حیدری
سیزدهمین نشست ایده دانشگاه	نقد و بررسی وضعیت بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها در ایران	۹۹/۵/۲	دکتر احمد فاطمی نژاد
چهاردهمین نشست ایده دانشگاه	تجربه دانشگاه‌های عراق در بحران کرونا	۹۹/۵/۹	دکتر نصیر الکعبی
پانزدهمین نشست ایده دانشگاه	نگاهی به دوگانه بین‌المللی/ محلی: شاخص‌های بین‌المللی و سودمندی محلی	۹۹/۵/۱۶	دکتر محمدعلی تقوی

شانزدهمین نشست ایده دانشگاه	دانشگاه و مسئولیت‌پذیری اجتماعی	۹۹/۵/۲۳	دکتر مجید فولادیان
هفدهمین نشست ایده دانشگاه	مسئولیت اقتصادی دانشگاه‌ها	۹۹/۶/۶	دکتر علی چشمی
هجدهمین نشست ایده دانشگاه	کارآفرینی علوم انسانی در عصر اطلاعات	۹۹/۶/۱۳	مهدی نوده
نوزدهمین نشست ایده دانشگاه	الهیات و دانشگاه (بخش اول)	۹۹/۶/۲۰	دکتر علیرضا آزاد
بیستمین نشست ایده دانشگاه	الهیات و دانشگاه (بخش دوم)	۹۹/۶/۲۷	دکتر علیرضا آزاد
بیست و یکمین نشست ایده دانشگاه	یادگیری الکترونیکی در دانشگاه ایرانی: فرصت‌ها و چالش‌ها	۹۹/۷/۱۰	دکتر داود قروونه
بیست و دومین نشست ایده دانشگاه	تجربه فعالیت‌های دانشگاه علامه طباطبائی در ارتباط با مهاجران اهل افغانستان در ایران و ارتباط با جامعه دانشگاهی	۹۹/۸/۱	دکتر رز فضل‌ی
بیست و سومین نشست ایده دانشگاه	جایگاه هنر در دانشگاه	۹۹/۸/۸	رضا مهدوی
بیست و چهارمین نشست ایده دانشگاه	دانشگاه در اندیشه جماعت‌گرایی: خدا، سنت، فلسفه و دانشگاه‌ها	۹۹/۸/۲۲	دکتر مختار نوری

نشریه ایده دانشگاه

گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی دوفصلنامه فرهنگی، اجتماعی و علمی خود با نام نشریه "ایده دانشگاه" به سردبیری دکتر روح اله اسلامی رئیس گروه را منتشر کرد. تأکید بیش از حد بر مقوله آموزش و پژوهش در دانشگاه باعث شده است تا دانشگاه سمت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی خود را از دست بدهد. آنچه اجتماع دانشگاه را شکل می‌دهد بخش‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های آموزشی و پژوهشی نیست بلکه زیست جهان فعال، نقاد و گفتگومحوری است که روح دانشگاه را شکل می‌دهد. گروه مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی اجتماعی دانشگاه در حال پایش و ارزیابی و ارائه راه کارهای مناسبی برای وضعیت فعلی دانشگاه است. کلیه علاقه‌مندان می‌توانند آثار خود را به نشانی sp@um.ac.ir ارسال نمایند.

شکل ۲۵. شماره اول نشریه دانشگاه

شکل ۲۶. شماره دوم نشریه دانشگاه

بازدید و سفر

یکی از مهم‌ترین اقدامات مدیریتی در جهت ایجاد تعاملات درون و برون سازمانی، بازدید از مراکز متعدد و اقدام به سفرهای کاری است. بازدیدهای رئیس گروه مطالعات و برنامه‌ریزی دانشگاه به شرح زیر می‌باشد:

جدول ۱۲. بازدید های رئیس گروه مطالعات و برنامه ریزی

ردیف	شرح بازدید
۱	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
۲	نمایشگاه نورودهای دانشگاه در سال ۱۳۹۸
۳	نمایشگاه دستاوردهای کانون‌های فرهنگی هنری دانشگاه
۴	شرکت در جلسه مدیران فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌های منطقه ۹ کشور
۵	پژوهشکده مطالعات علوم انسانی

تقدیر و تجهیز

گروه مطالعات به منظور تقدیر از اساتید فعال در حوزه فرهنگی اجتماعی همکار با گروه، اقدام به تقدیر از این افراد پرداخت. از این رو از ۲۸ نفر از اعضای هیأت علمی فعال همکار با گروه در این سال تقدیر به عمل آمد. همچنین از تعداد ۱۵ نفر از دانشجویان به عنوان نیروی کار دانشجویی جهت انجام طرح‌های پژوهشی استفاده شد. کتابخانه گروه نیز تکمیل گردید و تعداد ۱۵۰ عنوان کتاب در موضوعات دانشگاه و مسائل آن در ایران، بین المللی شدن آموزش و آموزش میان رشته ای، فرهنگ و مطالعات فرهنگی، روش‌های تحقیق، علوم اجتماعی و ارتباطات، فلسفه، مدیریت فرهنگی در دانشگاه و دین در دانشگاه جمع‌آوری شده است.

شکل ۲۷. کتابخانه و تالیفات گروه

یادداشت نویسنده:

.....
.....
.....
.....
.....